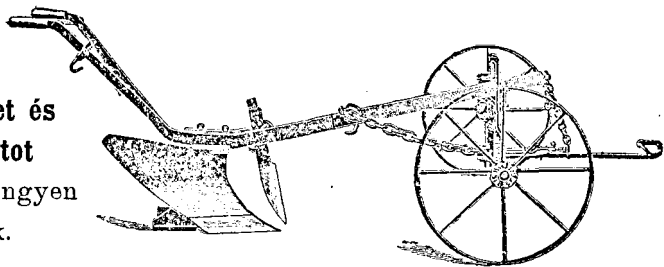

ERDÉLYI GAZDA

Minden gazda saját érdekében cselekszik, ha
a hirneves és csakis eredeti „Bächer-féle egytetemes
aczél-ekéket és váltó hegyi ekéket
vásárolja.

A Bächer-féle ekék úgy könnyű súly, biztos járás, mint tartósság tekintetében
minden más gyártmányt felülmulnak és tökéletes munkateljesítés tekintetében kiválóak.

Árjegyzéket és
árajánlatot
készséggel ingyen
küldök.

Bächer Rudolf kizár. ekegyára raktára.

Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND**, Budapest, VI., Nagymező-utca 68. 1266

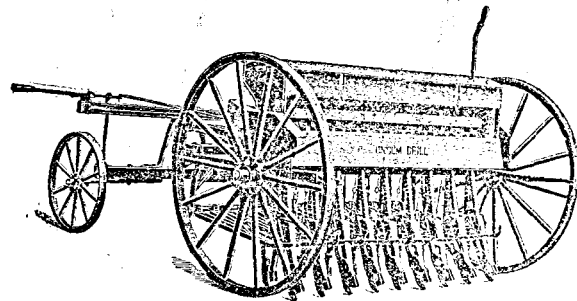
A Melichar-féle cs. és kir. szabadalmazott
„UNICUM DRILL“

(sik és hegyes talajnak)

sortvetőgép, úgy célszerű szerkezet, kevés vonóerőszükséglet, pontos szabályozhatóság mint tartósság tekintetében valamennyi gyártmány között az első helyet foglalja el.

Erről tanuskodik azon körülmény, hogy az utóbbi 10 év óta 23,000 „Unicum Drill“ vetőgép van forgalomban.

Ábrás leirással és árjegyzékkel ingyen szolgál:

Mielőtt vetőgépet vásárol, érdeklődjék gazdátársainál az „UNICUM DRILL“ iránt.

Melichar Ferencz, csász. és kir. szabadalmazott vetőgépgyárának raktára.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
BUDAPEST, Váci-körút 63. szám
Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak!

Szocomobil és gőzesplögép-készletek 2½ egység 12 lóerőig,
üzemkaszalozók, járgány-csapógépek, lóhera-csaplók, tisztító-rosták,
konkolyozók, kaszáló- és eratógépek, szénagyújtók, boronák,
„COLUMBIA-DRILL“ legjobb sorvetőgépek, Planat Jr. kapálók,
szecskavágók, répvágók, kukorica-mérsezők, darálók,
0-10-malmok, egytetemes aczél-ekék, 2- és 3-vasú
ekék és minden egyéb gazdasági gépek.
Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

1242

Májerszky Barnabás
gépgyáros Nyiregyházán

készít sok évi tapasztalatok nyomán mint specialista

Viznyomásu olajsajtókat,
Olajmagzúzókat egyszerű s több hengerrel,
Olajmagpörkölőket gőz- és tűzfűtésre,
Olajfinomító gépeket s az olajgyártással kapcsolatos minden berendezést.

Eddigi kivétel 120 telep üzemben. 1093

HERMANN E. VARRÓGÉPEK!

Varrógép és kerékpár nagy raktára
Kolozsvár, Egyetem-utca 6.

Ujjonnan berendezett mechanikai műhelyemben minden mechanikai javítások olcsón, gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Egy valódi családi Singer varrógép himzőkészülékkel ellátva 30—50 forintig. Egy karikahajós 65—80 forintig. Egy Central Bobbin 86—90 forintig. Eredeti Hove C. Wheler & Wilson D. 12, Manufacturing & C. New-York, Balkara Cylinder stb. A varrógépek kedvezménye: Heti vagy havi részletfizetésre is vásárolhatók.

☛ Gépeimért 10 évig felelek. ☛

Egy új kerékpár angol villával 70—90 forintig. Kerékpár köpeny 4—6 forintig. Kerékpár tömlő gumi 2 forint. 30 krtól 3 forintig. Kerékpár csengő 35 krtól 1 forint. 50 krtól 5 forintig. Kerékpár acétillanlampa 2 forint. 50 krtól 5 forintig stb.

☛ Csakis készpénzért. ☛ 1109

A szemétben is kincset lelhetnek mindazok,

kik megismerkednek az országiszerte olismert, kitűnő szerkezetű és legolcsóbb, eredeti „Kalmár“-féle gabonatisztító gépek és rosták sokoldalú előnyeivel. — Sziveskedjen ☛ vagyongyűjtés céljából ☛ ezen kiváló magyar gyártmány legújabb ingyen árjegyzékét kérni:

Kalmár Es. utóda

különleges terménytisztító gépgyárából, Hódmezővásárhelyről, melynek áttekintése után tisztában lesz Ön a dolog valódiságával.

1274

Az 1896-iki országos kiállítás alkalmával kitüntetve!

Léber Gyula első erdélyi sodrony-szövetfonat, kerítés és ruganyos acélsodrony ágybetétek gyára
KOLOZSVÁRT, Egyetem-utca 12. szám.

Telefon 439. szám.

Olcsó kerítések! Ajánlja minden e szakmába vágó munkáit, úgymint: kertek, erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek stb. bekerítéséhez — gépfonatait, dísz-kerítéseit és díszkapuit,

továbbá pince, padlás, felsővilágossági, magtár és éléskamra ablakok rostélyzatát, majorsági udvarok sodronyfonattal való bevonását, áthányó rosták, szén, koks, kavics, porond válogatáshoz, szikrafogó cséplő- és egyéb gépekhez, sodrony ágybetétek (matracok) 1168.

Clicheket
mindennemű nyomtatványhoz
szép és tisztá kivitelben
pontosan és olcsón
készít
Fischer Spöt
Hatalmunkkal a Magyarországon
Budapest
a Kossuth-utca 12. szám.
Videki megrendelések is pontosan
és körültekintően

**Kiválóan szép erdélyi
Arankamentes lóheremag
és magyar luczernamag**

25—50 és 100 kilós zsákokban állami ólommal ellátva előnyös áron eladó.

Eredeti: *quedlinburgi, Oberndorfi, sárga olajbogyó és vörös Mamuth*

répamagvakban,
valamint tavalyi és idei búkkönyben

bizományi raktár.

Tudakozódní
Hitelbank Áruháznál Kolozsvár,
pályaudvar. 1295

Első magyar ruggyanta-bélyegző-gyár
és véső-intézet

Geduldiger Hugó

vésnök,

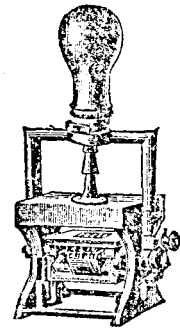
BUDAPEST,
Váci-körút 17. szám.

Ajánlkozik

ruggyanta és rézbélyegzők, pecsétnyomók zsáksablonok, állatjelző-bélyegzők stb. elkészítésére.

Mintalapok ingyen.

Videki képviselők kerestetnek.
1101.

Kérje

ingyen és bérmentve a karácsonyi könyvpiacról szóló nagy katalogusomat, amelyhez előszót

Szomaházy István kitűnő írónk irt.

Megtalálható benne a modern irodalom teljes sorozata és az összes ajánlható ifjúsági irodalom.

Szilágyi Béla könyv-, zeneműkereskedése és antiquariuma
BUDAPEST, IV., Károly-körút 26. szám.

Most jelent meg! Willy 1251

neves francia író legújabb műve

János herceg szeretője.

Regény eredeti francia képekkel. 3 kor.

A francia könyvpiac ezidei legnagyobb sikere!

Páris 1900. Grand Prix! (328. sz.) Páris 1900. Grand Prix!

Eredeti Singer-varrógépek házi használatra
és minden ipari célra.

Nagy tartósság! Egyszerű kezelés! Magas szolgáltatási képesség!

Ingyenes oktatás a divatos műhímzésben is. — Varrógépekhez való elektromotorok minden nagyságban. Különleges varrógépek zsákvarrásra, zsáktömésre, zsákfoltozásra és szegésre. Erőhajtány berendezések a legújabb és legbevéltabb szerkezetben.

Temesvár 1891. Aranyérem! Singer Co. Debreczen 1894. Arany oklevél.

varrógép részvénytársaság,
Kolozsvár, Jókai-utca 3. 1132

Brassó, Kapu-utca 23. szám. Maros-Vásárhely, Széchenyi-tér 55. szám. Agrár bank-épület. N.-Szeben Vasút-utca 5. sz.

Wegmann Frigyes

Malomépítész és hengerekgyár
ZÜRICHBEN.

Vezérigazgató: **Jakab István** mérnök,
Budapest, II., Horvát-u. 23.

Kéregöntésű és porcellán hengerek, Malomberendezési gépek és kellekek. 1283

Számtalan elismerés és kitüntetés.

1900. Paris Grand Prix,

1903. Kolozsvár díszoklevél.

Tessék árjegyzéket kérni.

Seitz-féle
asbesh-szűrő

mindenféle nagyságban

Seitz-féle
mótor-szivattyuk,

Seitz-féle
kézi-szivattyu,

szállít próbára:

SEITZ THEO,
BÉCS I., Wollzeile 16.

pinzegazdasági gépgyára.

Telefon szám: 2797. 1281
Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Jutányosan eladók:

**— Százados —
marha—**

mérlegek,

1500 kg. hordképességű erős vaskorlással,
2 1/2 méter hosszú, 1 1/2 m. széles;

**— Szekér —
hidmérlegek,**

4000 és 3000 kg. horderejű százados, tolgó súlyllyal, 4 méter hosszú, 2 méter széles.

Becserélek:

6cska marhamázsaikat új marhamérlegekre
Minden mérleg törvényesen hitelesítő öt
évi jókarban tartás mellett. 1040

DÉNES MANÓ mérlegműszerész,
BUDAPEST, VII., Dohány-utca 78.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 EVRE 12 KOR., 1/2 EVRE 6 KOR.,
1/4 EVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

**Az előfizetéseket
kérjük megújítani!**

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Állatállományunk apadásáról. <i>Eber Ernő.</i>	65
Az előbbi kiállítások és a XIV-ik erdélyrészi tenyészállatkiállítás tanulságai. <i>XV.</i>	66
Az alagsövek hatása kötött talajon. <i>Seidenfrost Todor.</i>	68
Néhány szó az északnak fekvő földek szántásáról. <i>Csernátony Árpád.</i>	68
Egy magyar találmány.	69
A darabban hagyott hordók tartalmának kiszámítása. <i>Györy Elemér.</i>	69

Egyleti élet:

Értekezlet a székelykiállítás ügyében. — Erdélyi gazdasági egyesületek szellemi kapcsolata — Fejlesztő kurzusok. — Népies gazdasági előadások.	69

Vegyes közlemények:

Kolozsvári gazdák beadványa a szerb és bolgár kertészek ellen.	70

Hirdetések.

**Jobb és megbízhatóbb
gazdasági és kerti magvakat**

nem ajánlhatunk,
mint a minőket

30 év óta szállít

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udv. magkereskedése

BUDAPESTEN,

VII., Rottenbiller-utca 33. szám,
VI. ker., Andrássy-út 23. szám.

226 oldalra terjedő új képes
árjegyzékét kívánatra ingyen
és bérmentve küldi.

1002

Állatállományunk apadásáról.

Az a szélnek bocsájtott rémhír, hogy a magyar állatállomány csökken és hogy az állatlétszámunk megapadt, csakugyan föl-izgatta nemcsak gazdáinkat, hanem a közvéleményt is. Nem csuda: hiszen a gazdák szűkebb körében méltó megütközést keltetett az a hír, amely a munkásságát lefoglaló egyik legfőbb termelési ágának hanyatlásáról adott számot, a közvélemény pedig megdöbbenve foglalkozott vele amely a legfontosabb fogyasztási cikkek egyikének, a húsnak még fokozottabb megdrágulását tette kilátássá.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnek azon állásfoglalása, hogy az állatlétszám megszámlálásának elrendelését kérte csak és nem proponált holmi erőszakos, erősen fenyegetett helyzetben talán indokolható rendszabályokat, megnyugtatta a gazdákat is, a közvéleményt is.

Kovácsy Béla mégis szükségesnek tartotta azt, hogy a már elült kérdésben posthumus érvekkel és számadatokkal bizonyítsa a depekorációnak malgré tout való létezését és előbbi állítását s ennek a szükségletnek az érzetében a *Köztelek* egyik legutóbbi számában hosszabb cikket írt megint az állatlétszám csökkenéséről, illetőleg a magyar szarvasmarhaállományának a népesség szaporodásához viszonyítva való megfogyatkozásáról.

Mindenekelőtt sietünk kijelenteni, hogy igazat adunk *Kovácsynak* abban, hogy relatív depekoráció van, vagyis hogy állatlétszámunk nem növekszik úgy, mint a népesség és hogy az állatok élsúlyából ma kevesebb esik egy lakásra, mint régebben; de sietünk konstatálni azt is, hogy ezt sem mi nem fődöztük föl, se *Kovácsy*, még csak azok sem, akik a hírt szélnek bocsájtották, hanem ezt észlelték már előttünk régen és sokan, ha nem is Magyarországra nézve csupán, de mindenesetre egész Európára nézve. És nemde, ha azt tudjuk, hogy a relatív depekoráció nem hazánknak speciális és szörnyűnek mondott baja, hanem minden európai államnak közös, nem kétségbeeséssel fogadott, hanem a fejlődés által bekövetkezendőnek ítélt baja, akkor sokkal nyu-

godtabban, sokkal tárgyilagosabban fogunk vele foglalkozni és nem fogunk izgatottan keresni olyan eszközöket, amelyekkel eredményt úgysem érhetünk el.

Már 1876-ban beszélt *dr. Lambl* a prágai technikus főiskola tanára arról, hogy az állatlétszám növekedése nem tart lépést a népesség növekedésével. Az általa hirdetett tanok akkor nagy föltűnést és polémiát keltettek. *Macalik* tanár* »Geschichte der österreichischen Land- und Forstwirtschaft und ihrer Industrien 1849—1898« című művében kimutatja, hogy az osztrák tartományok állatlétszáma 1848. és 1898. között viszonylag tetemesen csökkent, vagyis dacára az állatállomány abszolote való növekedésének, 1898-ban kevesebb szarvasmarha esett egy lakásra, mint 1848-ban. A száz lakásra eső szarvasmarhamennyiségnél ezen idő alatt a következő csökkenés állt be:

Salzburgban	45 drb.
Galiciában	13'5 »
Sziléziában	13 »
Csehországban	4'4 »

Az osztrák államban 1898-ban 76 darabbal kevesebb szarvasmarha esett 100 lakásra, mint 1898-ban.

Érdekes az 1857-ik és 1890-ik években 100 lakásra eső számos marhamennyiség összehasonlítása:

	1857-ben	1890-ben
	d a r a b	d a r a b
Salzburg	148:55	94:03
Karinthia	85:57	84:90
Felső-Ausztria	81:58	82:44
Dalmácia	71:28	46:79
Stájerország	67:73	66:36
Galicia	67:06	50:83
Bukovina	59:86	50:24
Tirol és Voralberg	58:99	56:60
Állami átlag	56:13	46:14
Szilézia	53:72	36:90
Alsó-Ausztria	52:65	27:66
Krajna	50:69	53:56
Csehország	47:20	40:47
Morvaország	42:84	36:29
Isztria	33:89	26:45

Krajnán és Felső-Ausztrián kívül tehát — és az egész államban is — tekintélyes relatív depekoráció van. És éppen egyes, kiterjedt állattenyésztést űző tartományban,

*) Wiener Landwirtschaftliche Zeitung 1901. 30. sz.

*Legmegbízhatóbb vetőmagvak
beszerzésére ajánljuk a
Magyar Mezőgazdák Szövetkezetét
Budapest V. kerületi Rottenbiller-utca 33.*

mint Salzburgban (37%) és Alsó-Ausztriában (48%), valamint Cseh- és Morvaországokban (14 és 15%) tekintélyes ez a depekoráció.

Európára nézve *Bacchelli* és *Kollb* (Macalik tanár cikke szerint) a következő számtáblázatot állították össze:

	1870. évben	1890. évben	1870. évben	1890. évben	Csök- kenés %
	millió		1000 lakásra esett db.		
Lakosság	300.5	357.7	—	—	—
Szarvasmarha	93.0	102.5	311	286	8.1
Sertés	45.4	46.7	151	130	14.0
Juh	205.0	185.5	683	517	24.3
Kecske	18.3	18.7	60	52	13.4
Szamosmarha	119.9	127.6	398	356	11.5

Abszolút növekedés van tehát a szarvasmarhánál, sertésnél, kecskénél, abszolút csökkenés a juhnál. Ha azonban a relatív számokat, az 1000 lakásra eső állatszámot nézzük, akkor minden állatfajnál tekintélyes a csökkenés.

Nézzük már most Magyarország szarvasmarhalétszámának számait a lakosság számával egybevetve:

	1867-ben	1895-ben	1867.* évben	1895. évben
			1000 lakásra esett db.	
Lakosság	15,417,327	18,359,175	366.3	366.8
Szarvasmarha-állomány	5,646,954	6,738,258		

vagyis tehát ugyanakkor, midőn Európában a szarvasmarhalétszám viszonylagos csökkenése 8.1% volt, nálunk abszolút is, relatív is növekedés van a szarvasmarhalétszámnál. Mindenesetre: ez csak 1895-ig szól, pedig azok, akik nálunk a közvéleményt a depekoráció hírével tavaly megijesztették, egy, az utóbbi hét év alatt beállott hirtelen és abszolút létszámcsökkenést hirdettek. Azt hisszük, a depekoráció ilyen formájának megítélésénél csakugyan nem fogunk már argumentációval célt érni, hanem a földmívelési miniszter által elrendelt állatszámolás eredménye lesz a döntő.

Mi ezúttal a relatív depekoráció kérdésével foglalkozunk. még pedig a Kovácsy cikke kapcsán, aki számokkal bizonyítja, hogy ilyen viszonylagos állatlétszám csökkenés nálunk is van. Mit állítanak ezek a számok? A következőket:

1857-ben Magyarországon 1 lakóra	148.91 kg. állatélősúly	esett
1869-ben » » »	133.92 » » »	» » »
1880-ban » » »	120.80 » » »	» » »
1895-ben » » »	117.90 » » »	» » »
1903-ban » » »	115.90 » » »	» » »

Nem akarjuk kétségbevonni ezen statisztikai adatok hitelességét, de mindenesetre tisztázását kell kívánnunk annak, vajjon 1857-ben ugyanazon elvek szerint, ugyanolyan eljárással történt-e az állatélő-

* Die Bodencultur Verhältnisse Oesterreichs. Wien 1868.

súly meghatározása, mint 1880-ban és 1903-ban. Mert amint fönnebb beigazoltuk, 1867 és 1895 között a szarvasmarhalétszám absolute is relative is emelkedett. Már pedig sokkal egyszerűbb, sokkal könnyebb, sokkal biztosabb eljárás a lakosság számának és az állatok számának kipuhatólása, mint mindezek fölül még az élősúly kiszámítása is. De a Kovácsy számjai korántsem azt mutatják, amit ő bizonyítani akar, hogy mi éppen most a relatív depekoráció veszélyének közepén vagyunk, hanem ellenkezőleg, azt bizonyítják, hogy haladunk kifelé ebből a veszélyből, hogy az egy lakosra eső élősúly csökkenése mind kisebb és kisebb lesz.

Ime:				
1857-ben 1 lakosra	148.91 klgr.	élősúly	esett	
1869-ben » » »	133.92 » » »	» » »	» » »	
	<i>Csökkenés 14.99 klgr.</i>			
1869-ben 1 lakosra	133.92 klgr.	élősúly	esett	
1880-ban » » »	120.80 » » »	» » »	» » »	
	<i>Csökkenés 13.12 klgr.</i>			
1880-ban 1 lakosra	120.80 klgr.	élősúly	esett	
1895-ben » » »	117.90 » » »	» » »	» » »	
	<i>Csökkenés 2.90 klgr.</i>			
1895-ben 1 lakosra	117.90 klgr.	élősúly	esett	
1903-ban » » »	115.90 » » »	» » »	» » »	
	<i>Csökkenés 2.00 klgr.</i>			

Nyilvánvaló tehát, hogy a Kovácsy adatai szerint a depekoráció veszélye elenyésző kicsiséggé zsugorodnék össze, ha olyan mértékben jelentkeznék csak, mint a. egy ő bemutatja. Mert engedelmet kérünk, azt az érvelést nem fogadjuk el, hogy lám: az ötven év alatt 1 lakosra eső állat élősúlya 33.01 kg-mal megapadt, tehát milyen nagy a depekoráció! Mert elhiszük, hogy 1857-ben a saját zsirunkba való fullasztás gyászos korszaka közepette több húst kellett a búsuló magyarnak megennie, de azt a számot alapul elfogadjunk nem lehet, még ha megbízható statisztikai adat lenne is az a szám. Ha pedig a modern kor magyar emberére eső élősúly mennyiségét nézzük, annál is mindenesetre csökkenést látunk, de ez a csökkenés lusttrumról-lusttrumra kisebbedik. A csökkenés kisebbedése pedig már kétségtelenül emelkedést jelent.

Hanem azért Kovácsy is egész plauzibilis következtetést von az ő ellenkezőt bizonyító számaiból, mikor azt mondja, hogy: »ha talán abszolút depekoráció nincs is, egész erővel kellene oda törekednünk, hogy a relatív depekoráció is megszűnjön.« Valóban: az állatlétszám növekedése a népesség növekedésével lépést nem tart, sőt a fejlődés folyamán oda fog jutni, hogy a népesség emelkedésével az állatállomány fogyni fog. Az idők elején a földmívelésnek is, az állattenyésztésnek is akadályai voltak a vadonok bizonytalansága, az őslakosság

primitív védekezési eszközei. Minél inkább le tudta küzdeni ezeket az akadályokat a vadonok irtásával, a biztonságot nyújtó lakóházak építésével, a vadállatok ellen védő fegyverek tökéletesedésével, annál jobban fejlődött a növénytermelés és az állattenyésztés. A fejlődés tanának nagy mestere, *Spencer** mondja a termelésnél, hogy »megfigyelhetjük a haladás ama növekvő gyorsaságát, mely az ellenállás csökkenéséből eredt: a vad természet ellenségessége fokozatosan kevésbé lesz hatékony abban a mérvben, melyben a kiirtott területek nagyobbak és a vadonok kisebbek lesznek.« De valamint a haladás fokozatosan gyorsuló volt, minél nagyobbak lettek a kiirtott területek és kisebbek a vadonok, úgy a haladás az állattenyésztés terén egyenesen lassuló lesz, mihelyest új, szűz területek többé nem lesznek szerezhetők, mihelyest a vadonok ellenséges hatását a városok korlátozó hatása fogja helyettesíteni. A depekoráció éppen úgy egyik állomása a fejlődésnek, mint amilyen volt a haladás legnagyobb foka. A városok fejlődése a művelésre alkalmas földet kevesbiti; a legintenzívebb kultúra, a kertészet az állattenyésztésre alkalmas területeket hódítja el; a műtrágyák óriás mértékben való föltárása a trágyaprodukciónak végett tartott állatot fölöslegessé teszi: mindezek az okok Európáig előidéztek a viszonylagos depekorációt, mely ellen küzdeni alig lehet ha csak a népesség szaporodását nem akarnók csökkenteni. Ez pedig mégis csak nagy ár lenne, és ezt — hisszük — Kovácsy is annak tartja.

Éber Ernő.

Az előbbi kiállítások és a XIV-ik erdélyrészi tenyészállatkiállítás tanulságai.

XV.

Az 1892-ik évben március hó 14-én tartotta a szakosztály első ülését, melyen felvetett a kiállítás rendezésének kérdése és határozatba ment, hogy ha azt a közeledő millenáris kiállításra való tekintetek nem akadályozzák, úgy megtartatik.

A másik nevezetes határozat az volt, hogy az igazgató-választmány értesítését — mely szerint a földmívelésügyi miniszterium által állattenyésztési egyetlet létesítése iránt hozzá intézett leiratára vonatkozólag azt határozta, hogy a kolozsvári gazdák körében „szarvasmarha tenyésztési egylet“ alakítsák, melynek létesítése költségeire 100 forintot megszavazott s egyúttal felkérte a szakosztályt, hogy ezen ügyet a maga részéről is támogatni és további intézkedéseivel kivételre juttatni sziveskedjék: a szakosztály örömmel fogadta ezt az értesítést és az egylet megalakítását is elvállalván, a maga részéről szintén 100 forintot szavazott meg és e sorok

* »Synthetikus Filozófiájának Kivonata« IV. 590. o.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király-tér, 7. sz. saját házában.

Betétkeket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzalogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztés kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Áruraktárai (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzések is kaphatók.

Ugyanott a

The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

(1007.)

íróját kérte fel az eszme népszerűsítésére s e mellett dr. Szentkirályi Ákos, Sárosi Pál és a titkárból álló bizottságot küldött ki, hogy teljesen önálló eljárásával az ügyet megoldásra juttassa.

A szakosztály második ülése május hó 5-én tartatott meg, melyen a kiállítási díjakra kért segélyösszegnek a földmivelésügyi miniszter által leendő megadása bejelentetvén, örvendtes tudomásul vétetett és a kiállítás megtartása augusztus hó 28—30 ra határozott. Egyben a kiállítás rendezésével kapcsolatos részletkérdések is megbeszéltesse.

Az ezt követő július hó 30 án és augusztus hó 5 én tartott üléseken szintén a kiállítás rendezésének egyes részletkérdései tárgyaltassanak.

Az augusztus hó 29-én vagyis a kiállítás második napján tartott szakosztályi és az ezt követő közgyűlésen főleg keblü ügyek intézettek el. A titkár évi jelentése és a szakosztály vagyonáról készített számadás betérjesztése és elfogadása mellett.

Az indítványok során gróf Wass Béla indítványára akkor ment határozatba, hogy a nagyobb szarvasmarha tenyészetek alaposabb megismerése szempontjából jövőre az egyes tenyésztők csoportos kiállításra hívassanak fel és az ilyen csoportok elhelyezésére megfelelő aklok készíttessenek.

Ebben az évben november hó 12-én még egy ülés tartatott, melyen a szakosztály vagyonáról, bevételeiről és kiadásairól részletes adatok lettek betérjesztve. Ezek szerint 1892-ben az összes bevétel 10.531 frt 78 kr., a kiadások 7.268 frt 24 krajcárt tettek. Pénztári maradvány 3262 frt 54 kr. volt. Ebből az előző években kihúzott és még az év folyamán, kihúzandó szelvények értékét 2330 forintot levonva, maradt a szakosztálynak 933 frt 54 krajcár készpénz vagyona.

Ugyanezen ülésben azonban az is határozatba ment, hogy a kiállítási épületek fedele még az év folyamán alapos javítás alávetessék és hogy a kiállítási terület dróttal és e mögött élősövénynyel kerítessék be. Ami természetesen a készpénztöket fölemésztette.

Az augusztus 28—30-án megtartott kiállítás különben következően folyt le:

A tizedik kiállítás annak dacára, hogy a száj- és körömfájás miatt sok községből nem küldhettek állatokat, jól sikerült, számaránya a múlt évit felülmulta és a haladásnak kétségtelen jelét tűntette fel. Különben ünnepélyes színezetű volt az egész kiállítás, azá tette az a tény, hogy földmivelésünk bölcs minisztere a kiállítási szakosztály meghívására nem csupán meglátogatta ezt, hanem családjával, mondhatni a kiállítás egész ideje alatt Kolozsvárt lakott és ennek s a díjazásoknak állandó szemlélője és tanulmányozója volt s több ízben kifejezést adott megelégedésének.

Nem akarjuk ennek nagy jelentőségét taglálni, felismerheti azt maga az olvasó is, melyhez a tájékoztatást megadja a miniszternek alább közölt, a kiállításon tartott beszéde. De nagy örömnünknek adunk kifejezést a felett, hogy a miniszter fölismerve kiállításunk fontosságát, azt ennyire kitüntette és országos érdeklődést keltett iránta.

A kiállítás megnyitása.

Az állatkiállítás bíráló-bizottsága már reggel 7 órakor összegyűlt a jury-pavillonban s megalakulva hozzáfogott működéséhez.

Délelőtt, tíz óráig folyt a bírálat nagy buzgalommal.

Ekkor a munkát félbehagyták, mert a kiállítás csengettyűje jelezte, hogy *Bethlen* András gróf földmivelésügyi miniszter érkezik.

A földmivelésügyi miniszter, ki nagy népszerűséget szerez magának az által, hogy Erdély gazdasági viszonyai iránt oly hasznos érdeklődéssel viseltetik: az idén is igen nagy lelkesedéssel és örömmel fogadott vendég volt, kit a kiállításon jelenlévők rendkívül szívesen láttak.

Az ezen időre hatalmassá növekedett közönség a miniszter érkezésének hírére a pavilonba gyűlt.

A minisztert az erdélyi gazdasági egylet nevében *Szabó* József elnök üdvözölte.

Szabó József beszédében mindenekelőtt a legnagyobb elismerését fejezte ki az erdélyi gazdaközönség nevében ama kiváló figyelemért és érdeklődésért, melylyel a miniszter az erdélyi részek gazdasági ügyei iránt viseltetik s melynek bizonyítékát adta most is a kiállítás meglátogatása által.

Igen hosszúra terjedne — ugymond — ha akár a kiállítási, akár a közbirtokosság ügyeit érintő más intézkedéseit mind felsorolnám s érettük köszönetet mondanék. Áttér tehát az erdélyi birtokosságot érintő fontos felterjesztésre, melyet a dézma megváltás elintézése végett tett a gazdasági egylet. Tudomással bírva arról, hogy a miniszter pártolja e felterjesztést, ezért háláját és köszönetét fejezi ki.

Az algyógyi földmivés skola létesítését, a löheremag termesztése és értékesítésének elősegítését célzó törekvését sorolta fel ezután a miniszter újabb intézkedései közül s végül Isten hozottat mondva kívánta, hogy a miniszter díszes állásában a haza javára minél tovább éljen.

A beszédet követő hosszas, lelkes éljenek elhangzása után *Gróf Bethlen* András miniszter a következő általános figyelemmel hallgatott beszédet mondta:

Tisztelt uraim!

Valóban jól esik ezen baráti — hozzám közel álló körben az elismerés ily hangjait hallani. Higgyék el, hogy ha az országos feladatomban, hazánk közigazdasági érdekeinek szolgálatában, örömmel működöm: kétszeres örömmel teszem azt itt e szűkebb hazánkban, hol behatóan ismerem a viszonyokat s tudom mennyire szüksége van az egész hazának az itteni anyagi helyzet megerősítésében, felvirágoztatásában (ami alapja a szellemi és politikai súlynak) rohamos léptekkel haladni.

Örvendek, hogy a kormány által tett amaz intézkedéseket, melyeket az erre való törekvés sugalmaz, itt méltányolni tudják, a mint azt az önök szónoka kifejezte.

Az általa felemlített gazdasági reformok mellé még felomlítek egyet, mely a létesítés stádiumában van s gazdasági tekintetéből jelentékeny fontossággal bír és ez: az erdélyi részekben egy erdőbirtokos iskolának a felállítását.

Rég érzett szükség, a mit pótolni kell, hogy az erdélyi részekben az erdőgazdaság fejlesztesse. Ennek elérése a szak nevelés végett hazánknak különösen azon vidékein, a hol a lakosság életre valósága, edzettsége és leleményessége folytán kiválóan alkalmas erre: a székelyföldön ily iskolát kell létesíteni. Némi nehézségek voltak eddig az iskola elhelyezését

illetőleg, e nehézségek azonban most legyőzettek s a görgényi állami uradalomban fel fog állíttatni oly erdőbirtokos iskolát, mely a kívánalmaknak megfelel.

Örömmel hallok, hogy elismeréssel adóznak a kormányzatnak azért, hogy a földmivelési viszonyoknak az erdélyi részekben való emelése végett budgetembe a lehető határig kiterjeszkedtem.

Ez alkalmat felhasználom most arra — s azt hiszem kompetens közönség előtt teszem, — hogy vázlatosan ismertessem a kormány intencióit és ténykedéseit, melyekkel az eddigieknél talán még nagyobb szabású intézkedéseket vesz célba s arra törekszik, hogy Magyarország állattenyésztése minél gyümölcsözőbbé tétessék.

Tisztelt uraim! Jelszavakat hangoztatni igen üdvös és célszerű, megismertetvén általuk a működési kör irányát. Azonban egy jelszó önmagában véve meddő és üres, hogy a munkálkodás körének egyes részletei átgondolva nincsenek s annak konzekvenciái ki nem kutatvák.

Régóta halljuk, hogy az erdélyi gazdaságban az állattenyésztéssel kapcsolatos belterjesztés emelése a főcél. Ennek azonban számos előfeltételei vannak, melyek részben eddig hiányoztak s melyek pótlása feltétlenül szükséges.

Egy oly gazdálkodási irány érvényesítéséhez, minő az állattenyésztés — mely jelentékeny tőkét tesz szükségessé, a mi a gyümölcsözést csak évek folytán adja meg — szükséges: először egy biztos nagy piac, másodsor a befektetett tőke biztosítása.

A befektetett tőke biztossága e téren az állategészségügyi szolgálat biztosságban fekszik. Ezért volt szükséges az állatorvosi intézményt fejleszteni. Az állatorvosi oktatás most már jelentékenyen emeltetik a négy éves tanfolyam által. Budgetembe költséget vettem fel az állatorvosi tanfolyamon lévők ösztöndíjaira megfelelő mérvben. A gazdaközönség hivatása népszerűsíteni e foglalkozási ágat. Jól teszik, ha arra törekednek, hogy az ifjuság egy részét erre az igen hálás közigazdasági tere terelessék, mely közhasznú, szerény, de biztos életmódot nyújt.

A másik fontos kérdés: az állatbiztosítás kérdése. Fontos kérdés ez, mely gyakran volt vitatkozás tárgya a szakirodalomban, de az állatbiztosításra egy, hazánk viszonyainak megfelelő módozat még nem találtatott. Ezért tartottam szükségesnek az országos gazdasági egyletnek rendelkezésre bocsátani megfelelő összeget, hogy az állatbiztosítás intézménye létesítésének módjait pályadíj által lehessen megfejteni.

Ezenkívül már a gyakorlat által célszerűnek bizonyult módozattal egy veszedelmes bajnak, mely a keleti részekben nem annyira, de nyugaton rendkívül terjed a ragadós tüdőlob leküzdésére lesz lehetséges segítséget adni s közelebbről a törvényhozás e kérdéssel is fog foglalkozni.

A mi alapköve azon közigazdasági fejlődésnek, melyről szoltam, a biztos piac megteremtése — erre nézve sikerült Németországgal a szerződést megkötöni 1893. februárban fog tényleg életbe lépni a Németországba való szabad bevitel s az azon tíz év alatt, a mig tart, remélem még nagyobb lendületet fog adni az állatkereskedelemnek s az árakban is fog ez nyilvánulni.

Mindenemű, vizben oldható és szavatolt beltartalmú **műtrágyafélék**, ugymint: csontliszt és ásványi **szuperfoszfátok**, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szuperfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál

Központi Irodája: BUDAPESTEN, IV. ker., Mária Valéria-u. 7. sz., a hová a rendelések és mindenemű kérdézősködések intézendők. Rendeléseket készséggel elfogad és közvetít az Erdélyi Gazda közvetítő osztálya. A gyár árjegyzéke lapunk minden számában található!

Külfölddel ily összeköttetés egy nemzetközi szarvasmarha vásár nélkül nem teljes. Bizonyítja ezt a kobányai sertésvásár, mely sertés-kivitelünket világhírűvé emelte. Törekvésem ily nemzetközi szarvasmarha vásár létesítésére is ki fog terjedni s bizton remélem, hogy az érdekeltek körök buzgalma és saját érdeküknek felismerése folytán ez csakhamar fontosságához mért mérvet fog ölteni.

Ezek nagyjában a kormányzat újabb ténykedései és tervei s ha ezekhez hozzá adom, hogy a faj nemesítése végett a községeknek kedvezményesen, vagy ingyen adott tenyészállatkiválasztás által a tenyésztés helyes fejlesztése célozlatik; körülbelül elmondtam, mindazt, a mit a kormány a rendelkezésére álló eszközökkel képes az ország közgazdasági fejlődéséért e téren most megtenni.

A továbbiakra nézve, hogy ezen intézkedések célra vezessenek, céltudatos és a közjóért leleselkedő gazdaközönség odaadó munkásságára van szükség.

Midőn az igyekezet s a folytonosan fokozódó érdeklődést látom, melylyel az erdélyi rész gazdaközönség a gazdasági ügyek iránt viselkedik; remélem, hogy a vállvetett törekvéseink célhoz fognak vezetni.

Most, midőn szives üdvözlötüket örömmel köszönöm, felkérem legyenek szivesek a kiállításban kalauzolni.

Ezután a miniszter megtekintette a kiállítást és megelégedésének többször kifejezést adott; valamint a kiállítás második napján délután tartott használati lódíjazásnak is díszes közönség élén mind végig érdeklődő szemlélője volt, tartama alatt pedig a kiállítást több ízben meglátogatta.

*

Igy folyt le az 1892. évi kiállítás megnyitása; sajnálatunkra a kiállított anyag minőségéről most már fogalmunk sem lehet, miután szakszerű bírálatot nem irt senki.

Másrészt, ez előző évi nagy tevékenységhez viszonyítva, a szakosztály tevékenysége is csendesnek mondható ebben az évben, mely ugy látszik inkább a részletek kifejlesztésére szolgált.

(Folytatjuk.)

Az alagsövek hatása kötött talajon.

A kötött agyagtalaj ha nedves, azzal a tulajdonsággal bír, hogy agyagszemcséi megdagadnak és ezáltal az egymáshoz való függő viszonyuk meglazul. Nyár felé, ha az elpárolgás rohamosabb, ezek a kis agyagszemcsék újból egymáshoz lapulnak, a földtömeg tért veszít, — ekkor keletkeznek a repedések. Az uradalmi talajokon Léva körül nyári időben a repedések oly nagyok és mélyek, hogy azokba a botot majdnem egy méter mélyen bedughatjuk.

A kötött talajoknak azonban rendszeresen nem az a főhibájuk, hogy túlságos sok a nedvesség bennük, hanem inkább az, hogy azt magukba fogadni nem képesek, vagy ha mégis befogadják, a talajlevegő szorúl ki onnan. Kötött talajon, ha a felsőbb rétegek likacsai megtelnek vízzel, a többi víz mind a felületen marad, vagy telíti a talajnak azt a részét, a mely a szántás, forgatás által már megszelidült, tehát magát a termőréteget. Maga az altalajviz ott mélyen van, csak az agyag alatt fekvő kavicsban vagy homokban. Ha ilyen helyt tavasszal árkoltatunk, eleinte a sár miatt alig dolgozhatnak a munkások, de közvetlen a sáros termőréteg alatt már rendszeresen kőkemény agyagra bukkannak.

Hogy azután ebben a talajban a növényzet egészséges bő fejlődést nem talál, az természetes, pedig éppen az ilyenek a megtörése ki-

válóan fontos a gazdálkodóra nézve, mert ha ez egyszer megszelidült, kifogyhatatlan tárháza marad a bő terméseknek.

A kötött de megszelidült talajnak vízelnyelő képessége igen nagy, az nyáron túlságosan többé ki nem szárad, egyforma szépen diszlik benne minden kultúrnövény. Tapasztaljuk azt a megszelidült kerti földeken, tudjuk, hogy ezeknek a vízelnyelő képessége sokkalta nagyobb szokott lenni, mint a szomszédos szántóké.

Az alagsövezés kötött talajon ha elegendő sűrűn rakjuk a szivókat, erősen hozzájárul a talaj porhanyóbbá válásához és ezáltal vízelnyelő képességének növeléséhez is, így tehát ki van zárva annak a lehetősége, hogy az alagsövezés az ilyen talajon jótékony hatással ne legyen.

Miután az alagsövezetlen kötött agyagtalaj vízelnyelő képessége csak a termőrétegben nagy, az pedig kivált akkor, ha mélyen nem szántunk, alig számottevő, világos, hogy belőle az elpárolgás is túlgyors és így a talaj csakhamar kiszáradván, míg a bő viz tavasszal a növényt akadályozta a fejlődésben, addig az nyáron szomján halhat.

Rendszerint azt mondják, hogy az ily területet öntözni kell. Pedig én azt hiszem, hogy az ilyet inkább alagsövezni kellene még pedig meglehetősen sűrűn. Meggyőződésem, hogy Magyarországon kötött talajon a gondosan létesített alagsövezés ma sokkal fontosabb, szükségesebb befektetés, mint az öntözés; mert a vízlecsapolást, alagsövezést egymagában eszközölhetem és annak leggyakoribb esetben nagy hasznát is fogom venni, míg a vízöntözést kötött talajon teljes lecsapolás nélkül nagyon veszedelmesnek tartom.

Minél kötöttebb azonban a talaj, annál későbbi az alagsövezés hatása. Nagyon kötött talajon több esztendő elmulhat, míg a tulajdonképpeni hatást észlelhetjük. Idő kell ahhoz, míg a talaj átalakul. A levegő porhanyító hatása, a férgeknek a csövezetek felé való törekedése által előállott földalatti utak képződése, nagyobb esőzések folytán a víz által kiképzett erek tágulása és egyéb körülmények, évek mulva idézhetik elő azt az állapotot, hogy a csapadékmennyiség a talajba rövid idő alatt beszűrődhessen, hogy azután annak felesleges része az alagsövek segítségével újra elvezethető legyen.

Természetes, hogy minél sűrűbben és mélyebben rakjuk a csöveket, annál gyorsabb és alaposabb lesz az átalakulás.

Ha kötött agyagtalajt sekély mélységben és ritkán rakott szivóvonalakkal alagsöveztetünk, ennek költsége igen gyakran hiába való volt.

Ha a talaj túlkötött, magával még a szakszerűen keresztülvit alagsövezéssel is célt nem fogunk érni akkor, ha egyéb célszerű jobbítást ugyan ott nem alkalmazunk. A termőréteg száraz tavasi esztendőben nem lesz bővízü, ilyenkor azután jó termést kapunk a talajtól, de évről-évre állandó jó terméseket mindaddig nem várhatunk tőle, míg az át nem alakul.

Ne képzelje tehát senkisémet azt, hogy ha már ilyen talajt alagsöveztetett, akkor megtette vele szemben minden kötelességét és azt egyéb javításban felesleges részesítenie. Minden olyan dolog, amely a kötöttséget porhanyóbbá teheti, magára az alagsövezés működésére is kiválóan fontos. Akkor éppen, ha a túlkötöttséget csak némiképpen is sikerül a talajban egyéb dolgok segítségével megtörnünk, — kezd az alagsövezés igen áldásosan működni,

Ilyen pl.:

1. a mély szántás vagy porhanyítás. Szán-

dékosan irtam vagylagosan, mert a túlságos mély szántással kötött agyagtalajon károkat is okozhatunk.

A mély szántásról Bodin F. a Rennes-i gazdasági iskola igazgatója a következőket említi:

»Mielőtt még a mélyszántásra alkalmas szerszámaim voltak, a közönséges ekék után napszámosakat járatam a barázdákban és azok a talajt 50 80 cm. mélyig forgatták át, ez az eljárás lassú, drága és csak kis területekre alkalmazható. Tapasztaltam, hogy az altalaj keverése a termőtalajjal nálam kárt nem okozott, ellenkezőleg gyönyörű gabonáim termettek oly földön, amelyen azelőtt gabonát termelni nem mertem. Ha a talaj jól átkeveredett a levegő jól átjárta azt, kitűnő terméseket értem el. Az alagsövezés előtt vagy után alkalmazva ezt a módszert, mindenütt sokkal jobb eredményt tudtam elérni, mint csak magával az alagsövezéssel. Későbbben már ekéket használtam erre a célra, és pedig először egy közönséges ekét járatam, széles barázdákat szántattam vele, utána járt a mélyítő eke, amely 50–80 cm. mélyig túrta föl a talajt, 6–12 nehéz ökör volt bele fogva. Az, ilyenformán letakart gazok többé nem fakadtak.»

2. Az öntözés. Ideális állapot az, ahol, mint például a lévai uradalom gényei és dobogói kerületeinek egyes tábláin, az alagsövezés vízöntözéssel van egybekapcsolva, mert eltekintve a vízöntözésnek egyéb hasznától, azáltal, hogy az alagsövezést gyakori működésbe hozhatjuk, ennek porhanyító hatását a kötött talajra lényegesen fokozzuk.

3. A szellőztetés. A melyet maga az alagsövezés még pedig évről-évre tökéletesebben eszközöl.

4. A meszezés, vagy mészsizapozás.

(Vége következik.)

Leldenfrost Tódor.

Néhány szó az északnak fekvő földek szántásáról.

Aki a Mezőséget egyszer beúta, látta, hogy azt hegyek és keskeny nyilású völgyek borítják. Aki ezen hegyeket megfigyelte, észlelhetette, hogy ezen hegyek délnek fekvő oldalai meredekebbek és talajuknak színe világosabb. Fogatos művelésre legtöbb helyen ezen oldaloknak csak alsó felerészét lehet felhasználni, felső felerésze pedig omlós, kopár, terméketlen; ellenben északnak fekvő oldalai lankásabbak, fogatos művelésre majdnem mindenütt az egész oldalokat lehet felhasználni; talajának színe barnább, sötétebb s így a mezőségi szántóföldeknek nagyobb része »észkas« azaz északnak lejt, vizenyős és helyenként vízfoltokkal van tarkázva.

Mégis, ha szántás idején az ember végig néz a Mezőségen, látja, hogy most is, a hegyoldal hosszában, vagyis vízszintesen szántják ezen északnak fekvő oldalakat, nem fel és le a hegyoldalnak; pedig a természetadta lankás fekvésüknél és a tagosítás által nyert tagok alakjánál fogva a legtöbb helyen megengedi ezen szántási műveletet. Nem hozhatják föl kifogásul — mint régen tagosítás előtt — hogy a földek pántlika-alakúak, és illetően való megmunkálása kivihetetlen, legfennebb csak azzal állhatnak elő, hogy megmunkálása költségesebb, mert nagyobb erőt vesz igénybe, amit pedig a nagyobb hozam bőven kárpótol. Ennek oka pedig az, hogy ezen szántási művelettel mintegy árkokat készítünk a víznek lefolyására és minél inkább haladunk a talaj illetően való mélyebb megmunkálásával, annál inkább elősegítjük a víz lefolyását, ami részben pótolja a

MESTER ÉS MESTERLENYEK KÉSZÍTŐI MESTER ÉS MESTERLENYEK KÉSZÍTŐI MESTER ÉS MESTERLENYEK KÉSZÍTŐI	SÁRGA KRISTÓF	fehérenemű és vászonraktárában Kolozsvárt, Deák-Ferenc-u. (Belközép) 3. sz.	Valódi és eredeti árak kaphatók	
	A legnagyobb választékban és a legjutányosabb árban kaphatók:	mindenteljesen és minőségben, u. m.: szalonnák, fali-, futó-, ágyelibe-, és pamlagnyelvek		Valódi és eredeti árak kaphatók
	Szönyegek	továbbá valódi Linoleum minden szélesség és nagyságban.		
	Különlegességek: dúsz választék minden kivitelű divatos férfi és női ingek, alsó-nadrágok, gallérok-, kéze- lők- és finom zsebkendőkben.	mindenféle fehéreneműek pontos elkészítését, kitűnő szabás és jó összeállításra legnagyobb figyelem fordítottatik.		
Elvállal kiházasítási vagy magán szükségére kívánt Valódi késmárki lendamaszt asztalmű 25" gyári áron alól kapható.		1003.		

költséges alagsövezés hiányát. Azonkívül az északi oldalokat csak merőlegesen érinti a nap sugara, a nap melege, amit pedig a természetű növény annál jobban értékesít, minél kevesebb vizet kell a nap melegének az ilyen fekvésű talajokból elpárologtatnia, a mihez részben az északra fekvő földek barna, sötétebb színe is hozzájárul.

Az öszivetés is ezáltal nincs annyira kitéve a kiveszésnek, mivel ezt is a viznek a le nem folyhatása okozza, mert az öszivetés kipusztulása ritkábban a déli, és többnyire az északi oldalokon szokott előfordulni.

Egyszóval: minden tényező igazolja azt, hogy az északi talajnak a fent előadott és ajánlott művelési iránya, mindenképpen a növények jobb kifejlődését segíti elő és a szorgalmas gazdát nagyobb jövedelemmel jutalmazza meg.

Csernátóy Árpád.

Egy magyar találmány.

Jelen ábrában bemutatott találmány egy csőtisztító készülék, mely használható locomobil, locomotiv és minden állandó, vagy nem állandó lángcsöves kazán csöveinek koromtól való letisztítására.

A szerkezet Csapó Bálint udszt.-péteri gépész találmánya. Nevezett feltaláló tanulmányozása és kísérletezése folytán oly szerkezetet állított elő, mely egyszerű kivitele mellett bátran száll versenyre bármiféle idegen gyártmányokkal, sőt sok tekintetben felül is mulja azokat.

A (2-3) körkések különleges elrendezése és a (6) túloldalon elhelyezett rugó beállítása folytán nemcsak a frissen lerakódott porkormot, hanem az évek során oda-sült, megkeményedett szurkos réteget is leveszi úgy, hogy folytonos használat után a cső megtisztul mindazon lerakódásoktól, mit más csőtisztítók, kefék ott hagytak. Így mondanunk sem kell, hogy a kazán kímélése mellett tekintélyes mennyiségű tüzelő anyagot megtakarítunk.

A (4-4) lapát alakú kések leginkább arra szolgálnak, hogy a szerkezetnek a csőben történt keresztöltölése alkalmával biztos visszavezetést nyújtsanak. Ezen kések beállítása a (7) csavarral történik.

A szerkezetnek különös előnye az is, hogy a csőbe nem szorulhat be. A (5) késemelő csuklókar segítségével (x) fürdódon végig futó (8) sodronyhúzal összekötése kapcsán (9) fogantyú lenyomása által a (2-3) körkések összehúzható, amit gyakorolunk a csőbe behelyezés és kihúzásakor is.

Megjegyzendő még, hogy ezen készülék nemcsak koromnak, hanem a csőben lerakódott vízülepedéknek, iszapnak, stb. tisztítására is alkalmas és úgy lehet kiképezve, hogy homorú éllel bíró kaparó-kések alkalmazása mellett csövek külső felületeinek tisztítására is használható legyen.

Simonffy kolozsvári gépgyáros az új találmányról a következőképp nyilatkozott:

»Csapó Bálint gépész úr, általa szerkesztett csőtisztító készülékét bemutatta véleményadás végett, melyet behatóan átvizsgáltam s jó lelkiismerettel állithatom, hogy forcsó tisztítója az eddig használatban levőket minden tekintetben felülmulja.«

A darabban hagyott hordók tartalmának kiszámítása.

Úgy a nagy, valamint a kisebb pincészetekben gyakran előfordul azon eset, hogy a hordó, - mint mondani szokás - darabban marad. Ezalatt azt kell érteni, hogy nincs szinig töltve, hanem kevesebb bor vagy más egyéb folyadék van benne. Ha azt akarnók megtudni, mennyi az ily hordóban levő folyadék, vagy le kellene mérnünk literekkel, ami hosszadalmas, vagy becslés útján kellene megállapítanunk, ami megközelítőleg sem pontos, vagy pedig az akó-pálcát kellene használnunk, mely azonban még mindig nem igen ment át a közhasználatba. Legtöbb privat ember nem is ösmeri, annál kevésbé alkalmazza tehát pincéjében.

Meglehető pontos eredményt kapunk egy könnyű számítás segítségével, amelynek talán egyedüli hátránya az, hogy táblázat is kell hozzája, amelyet ime ide mellékelünk.

Magasság	Rész	Magasság	Rész	Magasság	Rész	Magasság	Rész
44	0.01	314	0.26	506	0.51	703	0.76
65	0.02	322	0.27	513	0.52	712	0.77
84	0.03	330	0.28	520	0.53	721	0.78
96	0.04	338	0.29	527	0.54	730	0.79
108	0.05	340	0.30	534	0.55	739	0.80
120	0.06	355	0.31	541	0.56	748	0.81
132	0.07	363	0.32	549	0.57	757	0.82
143	0.08	371	0.33	557	0.58	766	0.83
154	0.09	379	0.34	565	0.59	776	0.84
165	0.10	387	0.35	573	0.60	786	0.85
175	0.11	395	0.36	581	0.61	796	0.86
185	0.12	403	0.37	589	0.62	806	0.87
195	0.13	411	0.38	597	0.63	816	0.88
205	0.14	414	0.39	605	0.64	826	0.89
215	0.15	427	0.40	613	0.65	836	0.90
225	0.16	435	0.41	621	0.66	840	0.91
234	0.17	443	0.42	629	0.67	857	0.92
243	0.18	451	0.43	637	0.68	868	0.93
252	0.19	459	0.44	645	0.69	880	0.94
261	0.20	466	0.45	653	0.70	892	0.95
270	0.21	473	0.46	661	0.71	904	0.96
279	0.22	480	0.47	669	0.72	916	0.97
288	0.23	487	0.48	678	0.73	935	0.98
297	0.24	494	0.49	686	0.74	956	0.99
306	0.25	500	0.50	694	0.75	1000	1.00

E táblázat használata igen egyszerű. Első sorban is az akonanyiláson át merőlegesen beleállítunk a hordóba egy pálcát, mi által megkapjuk a hordó hosszának átmérőjét. Most a pálcát kihuzzuk s lemérjük róla azon hosszúságot, amely a hordóban levő folyadék által benedvesített. Ez utóbbi számot 1000-rel megszorozzuk s a szorzatot elosztjuk a hordó has-átmérőjével.

Az így nyert hányadost összeegyeztetjük a táblázat »Magasság« című rovatának megfelelő számával, s akkor látni fogjuk, hogy en-

nek melyik szám felel meg a »Rész« című rovatban. A »Rész« rovatnak eme tizedes törtjével szorozzuk a hordó egész ürtartalmát. (ami t. i. hitelesítésnél a hordóra égettett) s megkapjuk a kívánt eredményt.

Meg kell azonban emlitenünk, hogy ez az eredmény nem teljesen pontos, s a hiba, az eltérés nagyobb lesz, mintha például a Stampfer-féle akó pálcával dolgoztunk volna; csakhogy sok esetben igen jó, ha nem is egészen pontosan, de annál hamarabb kapjuk meg a kívánt eredményt.

Nálunk ez eljárás annyival is könnyebb, mivel hordóink hitelesítvék. Vannak azonban országok, hol a hordók hitelesítése törvényileg elrendelve nincs. Itt oly fejtőgépeket használnak az ürtartalom kiszámításánál, amely gépeken számlap van alkalmazva, melyről minden áthajtott hektoliter (s annak tört részei) leolvashatók.

Ujabb időben Franciországi St. Pierre kezdeményezésére kezdik a hordók tartalmát az ürtartalom helyett azok súlyából kiszámítani. Állítólag több előnye volna ez új eljárásnak, mi azonban kissé kételkedve hinnők annak pontosságában. Az általunk ismertett módszer, mely szántani úton juttat el az eredményhez, egyszerűsége mellett megközelítő pontosságú, s a mellett sokszorosan kipróbált eljárás.

György Elemér.

EGYLETI ÉLET.

Értekezlet a székelykiállítás ügyében.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet által meghívott testületek és hatóságok képviselői, az előzőleg szétküldött kiállítási tervezet alapján rendezendő székelykiállítás tárgyában, február 2-án értekezletre gyűltek össze az egylet gyűléstermében.

Elnökölt: Szabó József e. elnök.
Előadott: Tokaji László e. titkár.
Jegyzett: Éber Ernő s. titkár.

Jelen voltak:
A földmívelésügyi miniszter képviseletében Szomjas Lajos min. titkár. A Székelyegyesület részéről: Benedek Elek; Marostordavármegye részéről: Jeney Kálmán; Marosvásárhely részéről: Oroszlány István v. tanácsos; a sepsi-szt.-györgyi Székelytársaság részéről: Málík Loránd titkár, Dr. Benedek János, Benedek István és Imre Béla; a marosvásárhelyi Székelytársaságtól: Máthé József; Sepsiszt.-György város részéről: Benedek János kir. közj. és Vajna István; Székelyudvarhely város képviseletében: Dr. Sinkovits Ottó közj. előadó, g. e. elnök; a marosvásárhelyi iparkamara részéről: Szent-erzsébeti Szakáts Péter főtitkár; a kolozsvári kamara részéről: Gámán Zsigmond; a marosvásárhelyi Székelykormánybiztosság képviseletében: Dr. Kóds Mihály min. titkár; az E. M. K. E. részéről: Gr. Béli Ákos, Sándor József; az E. G. E. részéről: Br. Bánffy Ernő, Macskásy Pál, Br. Bornemisza Elemér, Szász István, Ssecsey István, Molnár Sándor, Nagy Dezső, Fodor Ferencz, Páter Béla, Cséser Lajos, Gajdácsy Jenő, Deák Ignác, Vargha Kálmán, Fekete Nagy Béla, Szentiványi Gyula és még mintegy tíz székelyföldi érdeklődő.

AGRARIA magyar gépforgalmi részvény-társaság a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság resiczei mezőgazdasági gépgyárának vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

Eltörhetetlen tégelyacéleketjej.
Páncélacél-kormánylemezek.
Magasított azél-ekefej. 1238
Porvédő kerekék.
Acél gerendely.
Rövidített leveleim: „Agraria“ Budapest, V., Váci-ut 2. Sürgőseim: „Agraria“ Budapest.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.
Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talajművelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszeru és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt -- és díjmentesen küldetük.

Ekegyártás terén legelső rangú magyar gyártmány. felülmulja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

Elnök az értekezletet megnyitván, üdvözlö a tagokat és azokat a feltett kérdésekhez való hozzászólásra kéri.

Sándor József: Egy ilyen grandiózus eszme kivitelére szüknek tartja a tervezet kereteit s több anyagi fedezetet gondol erre szükségesnek, ami most nehezen teremthető elő. Az eszmet fenntartandónak véli. A kiállítás helyéül csakis a Székelyföld valamely városát ajánlja. Tekintettel azonban a jelen közviszonyokra, bizonytalan — pár évi — időre elhalasztani indítványozza.

Sz. Szakáts Péter: Csatlakozik Sándor József véleményéhez.

Szomjas Lajos min. titkár: A kiállítást szükségesnek és helyesnek tartja, de meg szeretné várni annak rendezésével azt az időt, amikor már a Székelykormánybizottság és a székely akció általában — eredményeket fog produkálni s egyben azokat is bemutatni óhajtja. Az elhalasztás mellett van.

Benedek Elek: Szintén pártolja az eszmet, de a jelen időt nem tartja alkalmasnak a kivitelre.

Az értekezlet végmegállapodása — a fenti hozzászólások után — a következőkben enunciatott:

Az eszme felszinen tartandó. A kivitelre azonban egy a kormány hozzájárulására alkalmas idő várandó be.

A továbbiak intézésére: Rubinek Gyula, Sándor József, Dr. Sinkovits Ottó, Benedek Elek, Benedek János kir. közj., Szakáts Péter, Szakáts Zoltán, Koós Mihály, Oroszlány István, Fejér Antal és az E. G. E. elnökségéből álló bizottság küldetett ki.

Erdélyi gazdasági egyesületek szellemi kapcsolata. Az az átirat, melyet az E. G. E. december havi választmányi ülésének határozatából az összes erdélyi gazdasági egyesületekhez a szellemi kapcsolat és együttműködés létrehozása céljából intézett, ezen egyesületek részéről kedvezően fogadtatott s így alapos kilátás van arra, hogy hazarészünk mezőgazdasági éroekének mihamarabb erős képviselése fog kialakulni.

A legagilisabb, eddig is nagy eredményeket mutató erdélyrészi megyei gazd. egyesület, a *Szolnokdobokavármegyei Gazdasági Egyesület* január hó 19-én tartott választmányi ülésén tárgyalta és elfogadta az E. G. E. javaslatát és a következő határozatot hozta:

Az erdélyrészi vármegyéket érdeklő mezőgazdasági és az egész országot érdeklő közgazdasági kérdéseknek az erdélyrészi gazdasági egyesületekkel leendő együttes tárgyalhatása érdekében — az egyesület — egyelőre öt év tartamára hajlandó a szellemi kapcsolatot elfogadni; ezen kapcsolat azonban csupán a választmányban leendő kölcsönös képviselőre, közös tanácskozássra vonatkozhat. A képviselőt egy-egy tag által és kölcsönösen az egyesületi titkárok által óhajtja gyakorolni.

Az *Erdélyi Szász Gazdasági Egyesület főigazgatósága* hazafias érzéstől áthatott szép átiratában többek közt a következőket mondja:

»Teljesen és mindenképpen oszthatjuk az igen tisztelt társaság elnökének felfogását az erdélyi mezőgazdaság helyzetéről, szükségleteiről és igényeiről. Mi is valljuk azon elvi felfogást, hogy a mezőgazdasági élet, különösen nagy és változatos területtel, valamint különböző társadalmi viszonyokkal bíró államban okvetlenül megkíván bizonyos decentralizációt, vagyis bizonyos regionalis, vidéki központokat, melyek azután egymással szervesen összekötve, erőteljes centrumban ismét összeolvadhatnak. Mi is hiszünk, hogy ama gazdasági decentralizáció semmiképpen sem azonos a politikai partikularizmussal, vagy éppen az állami decentralizációval, melyről mi sem akarunk tudni. Tehát örömmel üdvözljük az Erdélyi Gazdasági Egyesület kezdeményezését, melylyel az erdélyi kisebb megyei gazdasági egyesületeket egymáshoz közelebb hozni és az Erdélyi Gazdasági Egyesületben mint jeggedésel

központban egyesíteni kívánja. Sőt nem habozunk kijelenteni, hogy mi is nem egyszer éreztük már sajnálattal annak hiányát, hogy nem létezett semmi kapocs köztünk és az Erdélyi Gazdasági Egyesület között, melynek alapján bizonyos specialis erdélyi kérdéseket és érdekeket karöltve lehetett volna előmozdítani. Ezeket előrebocsátva talán nem fog félreértést előidézni, ha kijelentjük, hogy a közlekedés és szövetkezés ama módja, melyet a tisztelt társaság említett átiratában proponálni szives volt, igenis célszerű, ajánlatos, sőt szükséges a szűkebb körű megyei egyesületekre nézve, de kevésbé célszerű a mi egyesületünkkel szemben, amint a nevezett átirat tényleg a *megyei* gazdasági egyesületekhez is címezve van.

»Szerény véleményünk tehát az lenne: igenis közeledjünk egymáshoz, kísérjük éber figyelemmel tevékenységünket, tanuljunk egyik a másiktól, keressük a személyes érintkezést és eszmecserét és ahol közös érdekeink vannak — van ám olyan elég — fogjunk kezét és csatlakozzunk egyik a másik akciójához.

Nem kételkedhetünk, hogy kétilyen nagy tekintélyű egyesületnek véleménye és határozata gazdasági egyesületünket az annyira szükséges szellemi kapcsolat elfogadására fogja ösztönözni és rábírní.

Fejési kurzusok. Az E. G. E. elnöksége elhatározta, hogy a hazarészünk nagyobb városai közelében tejjgazdasággal foglalkozó gazdáknak a legjobb fejési módokkal és főleg a kiftűnőnek bizonyosodott *Hegélund* féle fejési eljárásnak megösmertetése céljából fejési kurzusokat fog rendezni egy, a sárvári tejjgazdasági szakiskolából kikérendő tanító-mester által, aki ezen fejési módot a külföldön teljesen elsajátította. Ezen szándékának minél gyorsabb megvalósíthatása céljából az E. G. E. fölterjesztést intézett a földmivelségi miniszterhez és a terv támogatására az erdélyrészi társaságokat is fölkeri.

Népies gazdasági előadások. Az E. G. E. által rendezett népies gazdasági előadások programja szerint f. hó 7-én a következő előadások fognak tartatni:

Kolozsvárt: Varga Kálmán gazd. tanint. tanár: a szántóföldek trágyázásáról; *Raab Kálmán* g. tanint. intéző: a szántásról és vetésről.

Ketesden: Éber Ernő: gazdasági törvények ösmertetéséről; *Barna Balázs* g. tanint. s. tanár: a gazdasági növények betegségeiről.

M. Bikalon: Éber Ernő: kosárfűztermelő és kosárértékesítő szövetkezetről; *Barna Balázs*: a gyümölcsfák betegségeiről.

Bácsban: Tanka Sándor kir. állatorvos: védekezés a járványos állati betegségek ellen; *Hoffmann* F. gazd. szaktanár: a gyomok irtásáról.

Szucsákon: Ugyanazok, ugyanazon tárgyakról.

Vászlóton: Csézer Lajos g. szaktanár: a gyomnövények elleni küzdelemről; *Gruner* Károly: a vetőmagról és vetésről.

Kidén: Gruner Károly: a háziállatok rossz szokásairól; *Csézer* L.: a földmivelsés köréből.

IRODALMI SZEMLE.

Az alagsövezés és egyéb munkalok eredménye a lévai uradalomban. Irta *Leidenfrost* Tódor okl. mérnök, jószágfelügyelő. 75 ábrával és 5 színes tervrajzmelléklettel. Egy kiváló gyakorlati gazda, akinek neve a mezőgazdasági téren ünnepek közé tartozik, írja le ebben a nagyértékű könyvben szakszerűen és mégis tiszta gyakorlati alapon és keresetlen stílusban az alagsövezéssel elért tapasztalokat a lévai uradalomban. És ha tudjuk, hogy ma már a lévai uradalomban az alagsövezés 2300 kat. holdon van már mintaszerűleg keresztülvezetve, akkor igazán nagy örömmel kell fogadnunk ezen könyv megjelenését, amelyből minden gazda a legtisztább fogalmat szerezheti az alagsövezés kivitelének módjáról és érté-

kéről. Lapunk mai számában bemutatunk egy érdekes részt a jeles könyvből. A munka ára izléses vászonkötésben 5 korona. Kapható *Toldi* Lajos könyvkereskedőnél, Budapest, II. kerület, főutca 3.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Kolozsvári gazdák beadványa a szerb és bolgár kertészek ellen.

Lapunk mult heti számában teljes tartalommal leközöltük azt a beadványt, melyet a *Kolozsvári Gazdasági Egyesület* a kolozsvári városi törvényhatósághoz intézett a szerb és bolgár kertészek ellen. Technikai tévedésből néhány megjegyzés, melyet a beadványhoz már a multkor akartunk fűzni, elmaradt s ezt most teszszük meg.

A beadvány a következőket kéri a tanácsától, illetve a törvényhatóságtól:

hogy: 1. Bolgár és szerb (minden idegen) kereskedő kertészt a piacon csak hétfőn és csütörtökön (heti vásárokon) és az országos vásárok kirakó napjain engedjen árulni. 2. Mindez alkalommal állandólag különítse el a kolozsvári termelőktől. 3. Csak nagyban — kosarak és métermázsza számra engedje meg az árust. 4. A zárórakat pontosan tartsák meg a városi előírás szerint. 5. Ejtse módját a Nemes Tanács, hogy a szerb és bolgárokat bár annyi III. osztályú jövedelem adóval róvhassa meg, mint egy városi kereskedőt hasonló körülmények között.

Mindenek előtt való megjegyzésünk az, hogy Kolozsvár város az ezen beadványban foglalt kérések teljesítésére képtelen, mert illetlenül: lévén úgy Szerbiával, mint Bulgáriával olyan kereskedelmi szerződésünk, illetve egyezményünk, amelyek megváltoztatására törekedhetünk, de amelyek addig, amíg érvényben vannak, lehetetlennek teszszük azt, hogy a szerb és bolgár honos kertészeket kedvezőtlenebb elbánásban részesítsük, mint a hazaiakat.

A Szerbiával kötött 1893.: XX. t. cikkben foglalt keresk. szerződés

II. cikke ezeket mondja:

»A szerződő felek alattvalói a másik fél területein épp úgy mint a nemzetbeliek bármely helyen letelepedhetnek, földeket vagy házakat szerezhetnek, bérelhetnek, ingó és ingatlan javakat szerezhetnek, kereskedést vagy mesterséget űzhetnek, árúkat szállíthatnak, megszabhatják árúcikkeik árát, stb.: mindezt anélkül, hogy más, vagy magasabb, vagy súlyosabb adókat, díjakat, illetményeket fizetnének, mint amelyekre a saját nemzetbeliek kötelezvék.

III. cikk:

Mindegyik szerződő fél alattvalói: »Nem vethetők alá sem személyükre nézve, sem ingó, vagy ingatlan vagyonuk tekintetében más kötelezettségeknek, megszorításoknak, díjaknak vagy adóknak, mint amelyekkel a nemzetbeliek terhelvek.

IV. cikk:

»A szerződő felek egyikének alattvalói, kik a másik fél területein kereskedésük üzése, vagy terményeik elárúsítása végett vásárokra és sokadalmakra mennek, kölcsönösen ugyanazon bánásmód alá esnek, mint a nemzetbeliek és nem fognak magasabb illetékek fizetésére köteleztetni, mint amilyenek ez utóbbiakról szedetnek.

A Bulgáriával kötött 1897.: XIX. t. cikkben foglalt keresk. egyezmény

I. cikke szerint:

»... A szerződő felek alattvalói kereskedésük és iparuk tekintetében az illető államok kikötőiben, városaikban és helyein — akár véglegesen telepednek le, akár csak ideiglenesen tartózkodnak ott, nem fognak semmiféle cím alatt más, vagy magasabb illetékek, díjak, adók, vagy jövedelmi adók alá vettetni, mint amelyek a saját nemzetbeliektől szedetnek és mindazon kiváltságok, mentességek és bármily más kedvezmények, me-

lyeket a kereskedés, vagy az ipar tekintetében a szerződő felek egyikének alattvalói élveznek, a másik szerződő fél alattvalóira is kiterjednek.

X. cikk:

»Azon belső adók, melyek akár az állam, akár a községek, vagy testületek javára az ország termékeinek előállítását, gyártását, vagy fogyasztását terhelik, vagy terhelni fogják, semmi szín alatt sem terhelhetik nagyobb mértékben, sem terhelőbb módon a másik fél területeiről származó hasonló termékeket.«

Mindezekből látható, hogy nemcsak Kolozsvár városnak, de a magyar államnak sincs módjában egyoldaluan, szerződéseinek megszegése nélkül a kolozsvári gazdák kívánságainak megfelelni. Ezen rendelkezéseknek a jövő szerződésben való megváltottságát kívánhatja a gazdaközösségünk; de ezidőszerezt ezeket a rendelkezéseket meg nem levőknek tekinteni nem lehet. És ez az egy körülmény fölment az alól, hogy még további megjegyzéseket fűzünk most a beadványhoz.

— **Uj állategészségügyi főfelügyelő.** A király *Gracsányi* Gyula állategészségügyi felügyelőnek az állategészségügyi főfelügyelői címet és jellegzetes adományozta. Gracsányiban a magyar állatorvosi karnak egyik legkiválóbb tagja jutott méltó elismeréshez. Az új állategészségügyi felügyelői szolgálat ellátásával nemcsak az állategészségügy terén szerzett jelentős érdemeket, hanem gazdasági érdekeink védelmére is sokat tett.

— **Tíz éves találkozó a kolozsvári gazdasági tanintézetben.** A kolozsvári gazdasági tanintézetet 1894-ben végzett hallgatók annak idején kötött szerződésük értelmében f. hó 1 én voltak a tíz éves végzettséget megünnepelendők. A 26 végzett hallgató közül a találkozóban részt vett tizenegy és pedig: *Székely* Jenő földmivesszaki igazgató, *Albach* Géza földbirtokos, *Szabo* Lajos gazdatiszt, dr. *Körfer* István min. s. fogalmazó, *Wagner* János gazdatiszt, *Nief* János tejjgazdasági szakiskolai tanár, *Bogdánffy* Gerő vármegyei hivatalnok, *Györke* János gazdatiszt, *Vermes* István földbirtokos, *Lukács* Iván jószágigazgató és *Imreh* Béla g. egyll. titkár. A végzett hallgatók a tanári karral együtt d. e. 11 órakor tartották meg ünnepélyes összejövetelüket a gazdasági tanintézet üléstermében s azután az újalakított tanintézetet szemlélték meg melléképületeivel együtt. Este kedélyes társasvacsera fejezte be a megemlékezésnek szép ünnepét.

— **Figyelmeztetés a lóhermagtermelő gazdákhöz.** Az »E. G. E.« heremagtisztító raktárának vezetője figyelmébe ajánlja a magot beküldő gazdáknak, hogy szemetes és polvas magot tisztításra be ne küldjenek, mert — tekintettel az újabban mutatkozó rendkívül nagy igénybevételre — jövőben az ilyen küldemények tisztítása legutóljára fog hagyatni, hogy a többi ne gátolja. A magnak legalább olyan tisztának kell lennie, amilyent a Török Árpád-féle új gép, vagy a Hoffer-féle régi kettős gép, a rostával együtt, produkál.

— **Kereskedelmi ismeretek tanítása gazdák részére.** Az O. M. G. E. irodalmi és tanügyi szakosztálya elhatározta, hogy a gazdasági tanintézetekben a kereskedelmi ismeretek fokozottabb mérvű tanítására kellő helyen lépéseket tesz, s hogy az eltekintetben észlelhető hiányok pótlására az idén március hóban megfelelő tanfolyamot rendez a gazdák részére. Ezen határozat alapján az O. M. G. E. ma felterjesztést intézett a földmivélsügyi miniszterhez, a melyben beható indokolással az ideai tanfolyam rendezéséhez a miniszter megfelelő támogatását kéri.

— **Állatszámolás Magyarországon.** A földmivélsügyi miniszterium hivatalos lapjának legutóbbi száma *Tallian* Béla miniszter rendeletét közli, amelyben az állatszámolás végrehajtását március végéig elrendeli. Az állatszámolást, mint minden évben, a közigazgatási hatóságok végzik és azért szükséges, hogy tiszta

képet nyerjünk a hazai állattenyésztés állapotáról. Az idén ugyanis nagy föltűnést keltett tekintélyes gazdák azon tudósítása és állítása, hogy erősen emelkedő állatkivitelünk a létszám rovására történik, tehát hazai állattenyésztésünket gyengíti. Ez így általában véve abszurd állítás, mert hiszen az állatkivitelnél még nagyobb mértékben fokozódott az állati termékek és pedig főleg a tejtermékek kivitele, ami a tenyészállomány növekedése nélkül szinte elképzelhetetlen. De ha nem is általánosan, azért lehet szó egyes vidékek állatlétszámának csökkenéséről és mi nagy érdeklődéssel várunk az eredményre, amelynek megtartását első sorban épp egyesületünk kérte a földm. minisztertől.

— **A Gazdák Biztosító Szövetkezete és az Elemi** Egy szaklap hosszú cikkben foglalkozik az »Osztárk Elemi Biztosító Részvénytársaságnak« a »Gazdák Biztosító Szövetkezetével« kötött azon szerződésével, mely szerint az »Osztárk Elemi« a szövetkezetet magyarországi civil kockázatai lebonyolításával bizta meg. Nem foglalkozunk azon számos téves következtetések megcáfolásával, melyek ezen hosszú elmélkedésben foglaltak; ezek önmagukat cáfolják meg.

Bennünket csak az érdekel, hogy a szaklap végeredményében azt fejt ki, hogy az »Osztárk Elemi«-nek biztosított tagjai biztosításait fentartani nem kötelesek s más társasághoz való átpártolás esetében a több évi biztosításért élvezendő ingyenév, vagy egyéb százalékos kedvezményt visszatéríteni nem tartoznak: erről még külön a vidéki képviselők azon hozzáttétellel értesítettnek a »Tájékoztató« jelszóval ellátott külön rovatban, hogy ily irányban vi ágosítsák fel az átpártolni szándékozókat.

Mindezekre megjegyzésünk csak az, hogy az »Osztárk Elemi« kötvényei változatlanul érvényben maradnak s hogy a biztosított tagoknak az »Osztárk Elemi«-vel szemben fennálló jogain változás nem áll be s így például kár esetében kárjuk megtérítését az »Osztárk Elemi«-től követelhetik s hogy a »Gazdák Biztosító Szövetkezete« az üzletet csak az »Osztárk Elemi« megbízottjaként bonyolítja le.

Mindezekből következik, hogy a kölcsönös jogok s kötelezettségek körül változás be nem állott, tehát épp úgy, amint a biztosítottal szemben a kár fizetése tekintetében az »Osztárk Elemi« ma is obligóban van, úgy joga is van a kedvezményt élvezett elpártolóktól e kedvezmény visszatérítését követelni.

Igy tehát azon körülmény, hogy a »Gazdák Biztosító Szövetkezete« megbízottként eljár ezen ügyekben, az alapjogviszony lényegén mit sem változtat.

Ezeket azért közöljük, nehogy a helytelen kitanítás folyományaként az Elemiél biztosított felek oknélküli perekbe és perköltségekbe sodortassanak.

— **Tejjgazdaság.** Minden gazdának volt alkalma tapasztalni, hogy közönséges etetésnél a tehén nem ad elegendő és jó tejet. A gazdák figyelmébe ajánljuk tehát a 50 éve a lehető legjobb sikerrel alkalmazott Kwizda korneuburgi marhatápport, tulajdonos: Kwizda Ferenc János cs. és kir. osztárk és román állategészségügyi szerek udvari szállítója — Korneuburgban Bécs mellett. Ez a marhatápport huzamosabb ideig adandó az eleséggel együtt a tehén elé és megajvitja, szaporítja a tejet.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Br. K. J. Tanulmányát nagy köszönettel vettük és a legközelebbi számok egyikében megkezdjük közlését.

K. Ö. Kéziratförlalmozódás miatt a beküldött cikkek egy része csak később lesz közölhető. A »Bosznia-Hercegovina, vagy Amerika« és a »Dohánykivitelünk« c. cikkek azonban lapunk közönségét nem igen érdekelnék s azért azok rendelkezésére állanak.

M. A., B. Gy., Fgyelő, M. K. P. E., O. V. urak cikkeiket megkaptuk és sorra fogjuk közölni. Addig is köszönetet az érdeklődésért.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Feladás szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Segédszerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJ DONA

Magyar Jelzálog-Hitelbank

Képviselősege Kolozsvártt

(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)
Az intézet alaptőkéje 40 millió korona.

4%-os és 4½%-os

Záloglevélkölcsönöket

nyújt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: 50

évi törlesztéssel 4.95 százalékos,

nagyobb városokban fekvő házakra 4½% évi törlesztéssel 5.25 százalékos évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítolási árfolyam mellett 4½%-os záloglevélkölcsönöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5.35 százalékos és nagyobb városokban fekvő házakra 4½% évi törlesztéssel 5.65% évi részletfizetés mellett.

A jelzálog felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve

az Erdélyi Gazdasági Egylet

bizalmi férfiai adnak véleményét. (1001.)

A bank képviselőségénél kaphatók 4% és 4½%-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereséymkötvények

A Nagyszebeni Földhitelintézet törlesztéses jelzálogkölcsönöket ad 2000 K.-tól kezdő összegekben,

mely kölcsönök készpénzben fizetendők ki és 4, 4½, 4¾ és 5% kamatláb és 3/4% kezelési díj mellett a tőketörlesztéssel együtt félévi részletekben visszafizetendők a következő feltételek alatt még pedig minden 1000 K. tőke után fizetendő:

A.	1. 10 évi törlesztésre fél évenként	K. 65.04 f.
	2. 20 " " "	K. 41.75 f.
	3. 30 " " "	K. 34.79 f.
	legkisebb kölcsön 2000 korona, kivételesen 1000 koronától fogva is.	
B.	1. 15 évi törlesztésre fél évenként	K. 48.52 f.
	2. 25 " " "	K. 36.57 f.
	3. 35 " " "	K. 32.05 f.
	legkisebb kölcsön 5000 korona.	
C.	1. 30 évi törlesztésre fél évenként	K. 32.92 f.
	2. 40½ évi " " "	K. 29.69 f.
	3. 50 évi " " "	K. 28.22 f.
	legkisebb kölcsön 10.000 korona.	
D.	1. 50 évi törlesztésre fél évenként	K. 26.11 f.
	legkisebb kölcsön 30.000 korona.	

Az ötven évi kölcsönök, csak földbirtokokra adatnak, a többiek nagyobb vidéki városokban házakra is megelőző helyszíni szemle után.

Kölcsönfolyamodványok az alulírottához benyújthatók, ki minden bővebb felvilágosítást is készséggel ad:

Erdélyi erdő-faanyag és bányaujnyökség.
Gombos Benő Kolozsvár, malom-u. 16. sz.

AZ „ADRIAI” BIZTOSÍTÓ-TÁRSULAT

alapított 1838-ik évben.

Vagyonbiztonsági tőkéje 116 millió korona

A magyarországi igazgatóság intézője:
Br. PODMANICZKY FRIGYES.

E társulat, mely 65 éves fennállása óta 470 millió koronát fizetett ki károk fejében, biztosít a legjutányosabb feltételek mellett; tűz- és robbanási-, valamint jégokozta károk ellen, továbbá az emberek életére, halál és elérési, valamint kiházasítási esetekre.

Erdélyrészi vezérképviselőség
Kolozsvártt:

Szekula Akos

vezér felügyelő.

(1003.)

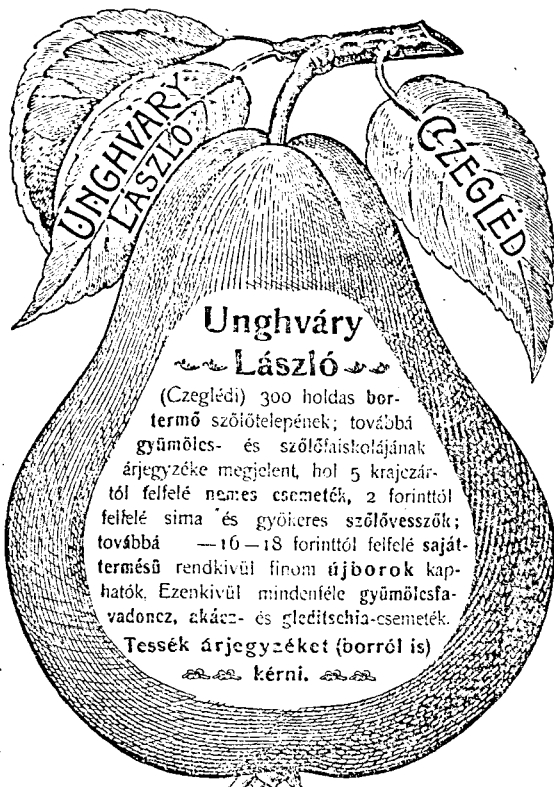
NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOZSVÁRT
Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközép-utca) 37. sz. alatt
(Korbuly-ház) olcsó jelszó és váltókölcsonőket nyújt és
BETÉTRE 5 SZÁZALÉK KAMATOT AD.

Molnár István
szab. kazalvágója.
Ára darabonként 10 korona.

Ezen kitünő anyagból készült **kazalvágó**, mely az ily hasonló czélú eszközöket messze felülmúlja. Könnyű kezelhetőség és nagy munkaképesség által. A hazai gazdasági tanintézetek, valamint több nagyobb s kisebb mezőgazdaság által be lett szerezve, általuk dicsérő elismeréssel, jelenben a legjobbnak ítéltetett.

Megreeneelhető:
MOLNÁR ISTVÁN tulajdonosnál
Maros-Vásárhely, II., Gát-utca 10.
és
A Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél
Budapest, V., Alkotmány-u. 31.
A 10 korona előleges beküldése mellett portómentesen küldöm.
1279.

Unghváry László
(Czeplédi) 300 holdas börtérő szőlőtelepének; továbbá gyümölcs- és szőlőiskolájának árjegyzéke megjelent, hol 5 krajczártól felfelé nemes csemeték, 2 forinttól felfelé sima és gyökeres szőlővesszők; továbbá — 16—18 forinttól felfelé sajáttermésű rendkívül finom újborok kaphatók. Ezenkívül mindenféle gyümölcsfa- vadoncz, akác- és gleditschia-csemeték. **Tessék árjegyzéket (borról is) kérni.**

Hitelt nyujtok
1—2—3 évre (kamat nélkül): városok, községek, megyék, visszabályozó társulatok, mérnöki hivatalok, szövetkezetek, nagyobb uradalmak s más hitelképes testületeknek. 1015.

A hitelnnyújtás szőlővesszőre és borra nem vonatkozik.

Gazdák Biztosító Szövetkezet
BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
ugyis mint a
Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége
Alakult 1900. erkölcsi támogatásával. Alakult 1900

Biztosítéki alap:
Kormány hozzájárulásával 400.000— K.
Alapítványok 1268.120—
Tartalékok 190.400—
Összesen 1,858.520—30 K.
Első évi felesleg 90.349— K.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.
Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből ugy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kapta c.
Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett.
Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatvánnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1013 **az igazgatóság.**

A kolozsvári állattenyésztési kerületi m. kir. felügyelőség.

142—1904. szám.

Versenyárgyalási hirdetmény.

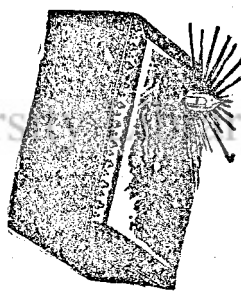
A Nagyméltóságú földmivelésügyi m. kir. Minister úr 853./VI. 2. számú rendelete alapján a kolozs-karai kincstári birtokon felállított 8 drb hizott ökor és 1 darab hizott bival folyó hó 10-én d. e. 9¹/₂ órakor a nevezett birtok kezelőségének hivatalos helyiségében megtartandó zárt írásbeli versenytárgyaláson el fog adatni.

Felhivatnak ennél fogva mindazok, kik a fenti eladó állatokat megvásárolni óhajtják, hogy 1 koronás bélyeggel és 300 korona készpénzben csatolandó bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlataikat a jelzett határidőig annál is inkább nyujtsák be a kolozs-karai kincstári birtok kezelőségéhez (u. p. Kolozskara, Kolozsvmegye), mert később beérkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak. A megajánlott ár kilogrammonként számokkal és betűkkel is kiirandó, annak figyelembevételével, hogy az állatok 12 órai koplalás után méretnek le és az így talált súly után százalék levonás nélkül fog az eladási ár kiszámittatni. Az ajánlatok el, vagy el nem fogadása felett a m. kir. földmivelésügyi Minister úr dönt és azon ajánlattevő, kinek ajánlata elfogadtatik, köteles a kiszámított vételár után járó III-ik fokozat szerinti bélyeget a kiállítandó ellennyugtán a sajátjából fedezni.

A részletes eladási feltételek, a melyeknek ajánlattevők magukat alávetni tartoznak, a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők az alólírott felügyelőségénél.

Kolozsváron, 1904. évi február hó 1-én.

A kolozsvári állattenyésztési kerületi m. kir. felügyelőség.

Figyelem!
Árjegyzékek ingyen! Alapítva 1888.
Villamos kézi- és zseblámpák
fényszóróval

turisták, vadászok, katonatisztek, földbirtokosok, gyógyszerészek, droguisták, bányák, lelkészek, vidéki orvosok, utazók és skikorcsolyázók részére, akkumulátorokkal és száraz batteriákkal két-tíz órai égőképességgel.

Telefonok, távirókészülékek. izzólámpák, indukciós apparátusok, világító elemek.

Neumann József Vilmos
elektrotechnikus 1290
WIEN, IX./4. Sechsschimmelgasse 14. sz. Félemelet 12.

Hirdetmény.

Az első kecskeméti szőlő- és gyümölcstermelő szövetkezet közhírré teszi, hogy 300 holdas Immunis talaju telepén termelt csakis elsőrendű sima szőlővesszőket, egyes fajokból, míg a készlet tart kétéves gyökereket is — a folyó évi ültetési idényre, továbbá kiváló szép kajszin baraczk, alma, körte, szilva, meggy, cseresznye, őszi baraczk, birs, ojtott eper, különféle diszfák, cserjék, spárgatöveket, kiváló szép számozatöveket ajánl a legjutányosabb áron.

Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldünk.

Első Kecskeméti Szőlő- és Gyümölcstermelő Szövetkezet.

Röck István, Budapest

I. BUDAFOKI-ÚT,
gőzgép- gőzkazángyár, vas- és ércöntöde.

KÉSZIT

GOZGÉPEKET: fekvőket és állókat minden nagyságban, magasnyomású, compound- és triplexpanziós elrendeléssel; mint különlegességet szab. Röck-féle szelepes vezényművel és gyorsanjáró gőzgépeket dynamogépek hajtására; hajógépeket.

LOKOMOBILOKAT: kihúzható forr- és fűtőcsöves kazánal.

GOZKAZÁNOKAT: forralós-, sima- és hullámlemez fűtőcsövekkel; mint különlegességet: szabadalmazott Bánó-féle biztonsági vízcsöves kazánokat.

SZIVATTYUGÉPEKET: Worthington és más rendszerek.

VIZMŰTELEPEKET és csatornázásokat.

GŐZMALOM berendezéseket a legújabb kivitelben.

TÉGLAGYÁRI BERENDEZÉSEKET.

TELJES HŰTOTELEPEKET ÉS JÉG-

GYÁRAKAT szabadalm. ammoniak rendszer szerint.

OLAJMALMI és olajgyártási berendezéseket.

HYDRAULIKUS SAJTOKAT különböző célokra.

BORSAJTÓKAT, emeltyűs, — hidraulikus — vagy motorikus üzemmel.

RÖCK ISTVÁN gép-kazángyára, vas- és ércöntödeje **BUDAPEST.**
1029

Beocsini Cémentgyári Unió

== Redlich, Ohrenstein és Spitzer. ==

Az 1896. évi ezredéves orsz. kiállítás egyedüli diszoklevél cémentgyártásért és számos más kiállításon első díjak.

Gyárak: BEOCSINBAN Szerémmegye Pétevárad mellett.	Iroda: BUDAPEST, V. kerület, Alkotmány-utca 10.

ÉVI GYÁRTÁSI KÉPESSÉG:

800.000 mm. portlandcément, 800.000 mm. románcément.

Ajánlja Magyarországon, Ausztriában és a keleti dunatartományokban a legnagyobb és legkényesebb építkezéseknél kitűnő sikerrel kipróbált gyártmányait, akármely — vasuti vagy hajóállomásra szállítva: —

Gyorsan vagy lassan kötő román-cémentet és mesterséges portland-cémentet, valamint homlokzat-diszítésnek és öntvényeknek nagyon alkalmas cémentet, szép és egyenletes színben.

JÓTÁLLÁS:

A normálaknál 50%-al nagyobb húzási és nyomási szilárdságért.

Egyenlő súlyú zsákok és hordók.

1022.

Mótor-benzint

minden fajsúlyban és mindennemű motorhoz alkalmasat jutányosan szállít a

Kőolajfinomító-gyár Részv.-társ.

brassói gyárából.

Megrendelések a brassói irodába intézendők.

Benzin adómentességére vonatkozó eljárást illetőleg, a kellő felvilágosítás ugyanott készséggel megadatik. 1032.

KASS ANTAL

aranyozó üzlete Deák F.-utca 9. sz.

Aranyozó műhelyében készít új képkereteket, tükörkereteket, Consolokat, szalon-asztalt, függöny-tartókat. Mindenféle aranyozott butorokat elvállal jutányos árban felelősség mellett.

Régi keretek újboli aranyozását jutányos árban készíti el. Továbbá templom-aranyozásokat új oltár készítését, rajz szerint, 1270

régi oltárok újboli aranyozását a legjobb eszszolt arannyal *jutányos árban, felelősség mellett elvállal.* Oltár gyertyatartókat, feszületeket, jó tiszta, tartós arannyal, *aranyosáért felelősséget vállal.*

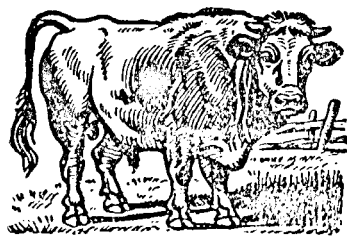
Becses megrendeléseit kérve,

teljes tisztelettel

Kass Antal

aranyozó.

„Grand prix“-vel kitüntetve az 1900. évi párisi világkiállításon.

KWIZDA korneuburgi marhatáppora.

Étvágygerjesztő szer
LOVAK, SZARVASMARHÁK és JUHOK részére.

50 év óta alkalmaztatik a legtöbb istállóban étvágy hiánya, rossz emésztés esetén, a tej megjavítására, a tehének tejszolgáltatásának szaporítására.

Ára dobozonként 1.40 kor., féldobozonként 70 fillér.

Igazi csak az itt látható védjeggyel.

Ábrákkal ellátott árjegyzék ingyen és bérmentve.

Főraktár:

Kwizda Ferencz János

cs. és kir. osztrák-magyar, rom. kir. és bulg. fej. udvari szállító, kerületi gyógyszerész, KORNEUBURGBAN, Bécs mellett.

1291. II.

Az 1900. évi párisi világkiállításon „grand-prix“-vel kitüntetve.

Restitutiófluidja

cs. kir. szab. mosóvíz lovak számára.

Ára üvegenként 2.80 kor.

40 év óta udvari istállóban, a katonaság és polgárság nagyobb istállóiban alkalmaztatik nagy utak előtt az izmok erősítésére és azok után újból való megerősítésére; a lovakat trainingben legkülönbözőbb szolgálatokra képesíti. Csak az itt látható védjeggyel igazi. Kapható Ausztria-Magyarország valamennyi gyógytárában és droguerájában.

Ábrákkal ellátott árjegyzék ingyen és bérmentve.

Főraktár:

Kwizda Ferencz Jánosnál.

osztrák-magyar cs. és kir. rom. kir. és bulg. fej. udvari szállító. (1291. III.)
kerületi gyógyszerész, Korneuburgban, Bécs mellett

Ermelléki Szőlészeti és Borászati Szakközlöny, mint
Országos Hirdetési Kalauz.

A kisbirtokosok által

sajátkezüleg, a legnagyobb gondnal, angolnyelven és rafiás eljárással készített kitünő minőségű vagyoniilag szavatolt fajtisza, I-ső rendű miniszteri szokvány-rendeletnek minden tekintetben megfelelő

szőlőlugasnak is kiválóan alkalmas!

csemege és borfaj szőlőoltások a tapasztalatok során fajtisztának, a legjobbaknak és legmegbízhatóbbaknak bizonyultak!

Minden nagyhangon hirdető, gyárilag füllesztett, reklamizott előhajtásos oltást messze felülmulnak!

Chasselás, muskotály és más legkiválóbb csemegefajokból összeválogatott I-ső rendű lugasgyűjtemény ára:

(melyeknek megeredéseért és jóságáért felelőség vállalatik)

1. kis összeállítás 15 darab 5 kor. — 2. nagy összeállítás 30 drb 10 kor.

a) Borfajok:

Amerikai ripária portális alanyon oltott gyökeres fás és zöldoltványok ára tavaszi szállításra:

Ezer drb. 200 kor.
Száz drb. 22 " 50 fill.
Tíz drb. 2 " 50 fill.

b) Csemegefajok:

Árak tavaszi szállításra értendőek:

Ezer drb. 220-240 kor.
Száz drb. 25-30 "
Tíz drb. 3-5 "

Hazai szőlőfajok: — Filoxeramentes:

Szőlőkirály (Delaware)

A kötött talajon egyedül használható olyan rendkívül korai directtermő, melynek 25-26°-os cukor és szokatlanul nagy szesztartalma bora igen jó, hasonló a szomorodni másláshoz és madérához. Silányabb kerti vagy homoki borok feljavítására. Gyengébb évbeli termések háziasítására nem lehet eléggé ajánlani. A delaware francia szigetről 17 évvel ezelőtt, közvetlenül az ermelléki kre portált ezen peronosporának ellent álló szőlőfaj termi manapság hazánkban a legjobb és legerősebb bort s **borok királyának.** A jövő szőlőszert kíméltán nevezhetjük a cse. Mindenütt megterem úgy a homokon, mint a kötött agyagos, meszes, köves, palás és nyirkos talajokban. Ezen beoltás nélkül termő, biztosan jól megforradott, rendkívül (tartós szívós zöldhajtása 1-20 hideget is kibíró) korán érő csemegefaj felhozott előnyeivel fogva, megérdemli, hogy kertjeinkben, barázdákon, kerítések és házaink fala mellett s minden egyébre nem használható helyeken, mint

szőlőlugas tenyésztessék,

100 drbóll álló lugas-gyűjtemény csomagolva és postára feladva csak 10 korona.

Borkirály! Mintabor 2 korona. (Delaware!)

Ripária portális telepek!

Nagymennyiségű ripária eladás!

Tisztán kezelt valódi ermelléki fajborok! palackokban úgy, mint hordókban, kicsinyben és nagyban a legjutányosabban beszerezhető s kiváratra választélag ellenében bővebb felvilágosítást vagy 1 korona utánvétel mellett minta bort küld: 1284

Az Ermelléki Szőlészeti és Borászati Szakközlöny, mint Országos Hirdetési Kalauz, Székelyhid. (Biharmegye.)

A szokványminőségnek teljesen megfelelő

Szőlőoltványokat

és európai gyökeres vesszőket a legjobb borfajtákból u. m. Rulandit, fehér Burgundit, Ezerjót, Mézes tehéret, Leánykát, Olasz Rizlinget, Carbenet francot és Merlot' t. és a legnemesebb fajtákból összeállított

Csemege szőlőgyűjteményét,

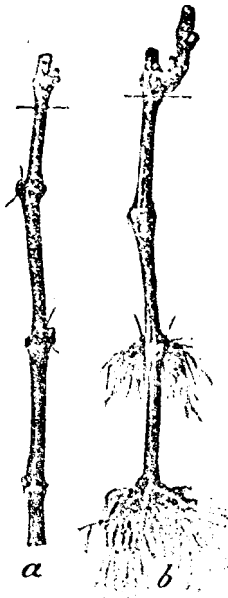
valamint egyéves Gleditschia magoncokat ajánl mérsékelt árban az 1285

ERDÉLYI ELSŐ SZŐLŐOLTVÁNYTELEP

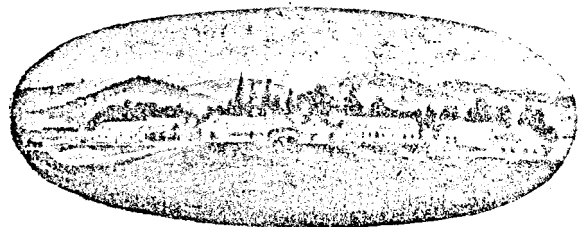
Nagyekemezőn (Kisküküllőm.)

Tulajdonosa: **AMBROSI MIHÁLY**

földbirtokos, az erdélyrészi szász gazdasági egyesület. szőlészeti bizottság elnöke.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Haszonbérleti hirdetmény.

Néhai Bárá Györffy Pál örökösének a szilágy-somlyói vasúti állomástól egy órányira fekvő szilágy-krasznai, tagosított és gazd. épületekkel felszerelt birtoka, mely áll 940 hold szántó, kaszáló, legelő és a község közepén levő jó forgalmu malomból,

hosszabb időre haszonbérbe adatik.

Értekezni lehet özv. Bárá Györffy Pálné öméltségével Szilágy-Kraszna és Gál Lajos uradalmi intézővel Czelná u. p. Magyar-Igen. 1287

SZECSEKAVÁGÓ- és RÉPAVÁGÓ-GEPEK

kézi- és erőműhajtásra,

Burgonyamosó- és osztályozó-gépek, Casali-féle szabadalmazott erőhajtású, valamint egyes és kettős tengeri morzsolók kézi hajtásra,

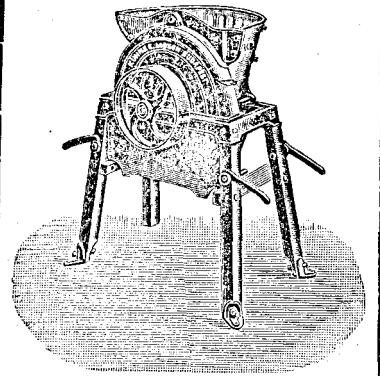
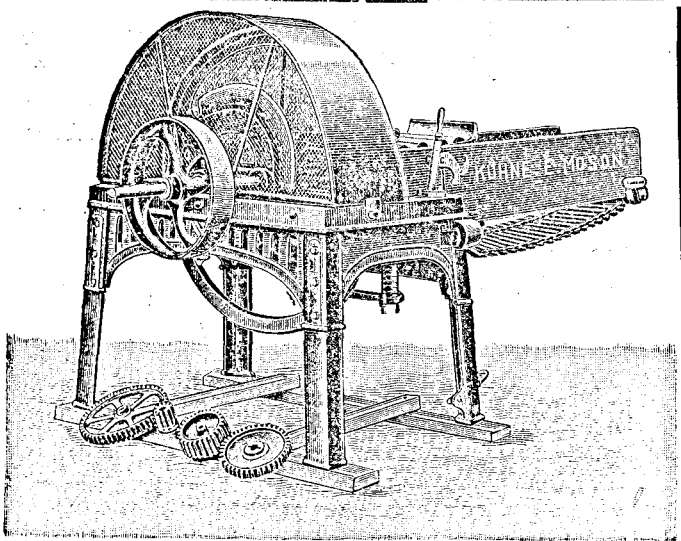
„Rapid“-darálók Takarmányfüllesztők,

Teljes takarmánykamara felszerelések,

melyek sok évi tapasztalatok alapján, a helyi viszonyokhoz mérten díjmentesen szerveztetnek, legjobb szerkezetben és gondos kivitelben szállítanak 1099

KÜHNÉ E. hazánk legrégibb gazdasági gégyára által **MOSONBAN**

Főraktár: **BUDAPEST, VI., Váci-körut 57/a sz.**

MUBERT J. E.

Gs. és kir. udvari szállító

pezsgőbor-pinczéi

POZSONY.

Különlegességi jegy:

GENTRY-CLUB a budapesti orsz. kaszinó pezsgője.

Kapható minden jobb vendéglőben és kávéházban. 1069.

Kishirdetések felvételnek (minden héten csütörtök délig): a kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Petőfi-utca 7. sz., emelet.

Előre fizetendő
KIS HIRDETÉSEK.

Levélbeli tudakozásokra [felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz-levélbélyeg mellékelteik.

Ezen rovatban minden 20 cm, vagy ennél kisebb területű -- 50 szóig terjedő -- hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona mely évnegyedenként, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiség felül minden szó 4 fillér, vagy minden cm. 5 fillér. Tudakozásoknál csak a kishirdetések számára kell hivatkozni. Támpéldány csak egy küldetik.

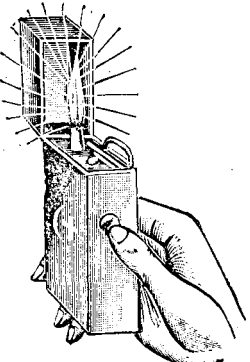
Különlélek.

UJ! UJ!
„Tip“ Tűzszerzám.

A „Tip“ tűzszerzám finoman, mikkelezetten a jelenkor legelméletesebb találmánya

Egy nyomás elegendő és az embernek rögtön van egy jól világító lángja,

mely akár cigarettá gyújtásra, akár zseblámpára -- kitűnő szolgálatot tesz.

Évig tartó használhatóság g garantizozva.

Ára: 1 drb. csak 1 frt.
3 » » 2 frt 85 kr
Az ár előrebeküldése esetén bérmentve küldetik, különben utánvétellel. 1255 II.

Egyedüli szétküldés:
Heinrich Kertész,
Wien,
I., Fleischmarkt 18—962

Sovány és hizott sertések legjobb értékesítésére alánljuk **Bauer B. Gyula** céget Budapest, VIII. kerepesi-út 73., ki levélbeli megkeresésekre mindenkor díjtalanul szívesen válaszol. 1046.

DUNKY FIVÉREK

— os. és kir. udvari —
Fényképészek,

Mátyás király-tér 10.

Gr. Wass házban levő

fényképeszeti műtermöket

magnagyobbitva ujonnan építették és a kor minden igényelt kieltőlön fényesen berendezték s kérlek a n. é. kö-zönség továbbli pártfogását.

1127.

Gróf Teleki Arvéd drassói uradalma,

u. p. Koncza.

ajánl, míg a készlet tart, Konczán 100 kg.-ként az alábbi ár előzetes beküldésével szemben; nemesített minőségben:

Államilag ólomzárolt:

Lóheremag I. 160 kor

Lóheremag II. 140 kor.

Francia perje 110 kor.

csomós ebir 110 kor.

70 kor.,

melyet a magyarvári szarvasmarhateny.-egylet parasztagzdái 3 év óta 600 holdon felüli területen termelnek drassói magból bőtermőség és eltarthatóságért. Koránérő, fehér, hl.-ként 50 kg. súlyu k.-holdanként 10 év óta 9—15 mm. termett:

Fűmagvak.

Cserháti tanártól meghonosított

óvári tak.-répamag

70 kor.,

melyet a magyarvári szarvasmarhateny.-egylet parasztagzdái 3 év óta 600 holdon felüli területen termelnek drassói magból bőtermőség és eltarthatóságért. Koránérő, fehér, hl.-ként 50 kg. súlyu k.-holdanként 10 év óta 9—15 mm. termett:

2 első díj.

Ezen gyorsan fejlődő, edzett hatalmas csontozatu 2—3 éves

magyar bikákból

állandó készlet, árak 500—1500 korona. 1253

Előjegyezhetni:

1903. első díjat nyert

Pekingi kacsák

drbjára őszszel szállitva 8 kor.

tojás tuczzattjára áprilban 5 kor.

Polónyi által Angliából importált

Orpingtonokra,

daralja ősszel szállitva 16 korona.

Tojás tuczzattja áprilban sárgáké 10 kor.

fehéreké 20 "

Emdeni lud

Ősszel drbjá 16 kor.

Amerikai dióla 100 drb 20 kor.

Vadgöstyene sorta 100 drb 20 k

Eredeti Hanna Vetőmag

Árpát ajánl:

Vodicka birtokos

Smrztiz, Hanna,

Mähren. 1268

BÉLHURUT

Kitűnő gyógyszere a CORNIDES-féle „Fekete áfonya gyógybor”. Kapható gyógyszerárakban; a hol nem kapható, oda 5 üveget 8 koronáért bérmentve küld 1257

Cornides Károly és Társa.

Felka (Szepesmegye). Erdei gyümölcsöket földolgozó telep.

CIMBALOM

részletre is olcsón

== kapható. ==

Melyről nagy képes árjegyzéket bérmentve küld

Varga Pál

cimbalomgyártó, Makó, saját házából.

Cimbalmozni a leg-hamarabb megtanulható az öntanulási, saját kiadásomban megjelent, cimbalomiskolából, melynek ára 4 kor. helyben, utánvétellel 70 fillérrel több. A megrendelő saját keze írása szükséges. **VARGA PÁL** cimbalomgyártó. 1182

Hantz Sándor

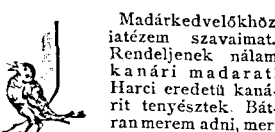
— könyvkötő —

Kolozsvárt, főtér 9.

Külföldön szerzett tanulmányaim és üzletem személyes vezetésem kedvező körülményei folytán minden megrendelésnek pontos kiszolgálással előnyös árakért teszek eleget. 1213

Nemes harci kanárit (Trute törzs) nappal és világitásnál változatosan éneklést 15 napi próbaidővel küldök, nem tetszőt ki-escorélem vagy a pénzt visszaadom. Tenyészdém több bel- és külföldi kiállításal kitüntetve. Csomagolás ingyen **OVÁRY József, Rákostiget** (saját házban), a kanári tenyésztők egyletének tiszteletbeli elnöke. Képes árjegyzék 50 oldalra terjedő utasítással bérmentve. 1236

Magyar harci kanári tenyészde Debrecenben

Madárkedvelőkhöz iatézem szavaimat. Rendeljenek nálam kanári madarat! Harci eredetű kanárit tenyészték. Bátorran merem adni, mert hangjai szépek. Hangpróba-teremben a ki egyszer ott volt, soha nem feleddi, amit ottan hallott. Mert nincs olyan ének, nincsen olyan zene, mi a madárhanggal versenyre mehetne. Mindegyik madaram iskolázott hangu. Tiszán csengő, mely, kitartó dallamu. Mindezeket nemcsak hirdetésben adom. Jótállást minderről magamra vállalom. Nem létezhet, hogy a vevőt én nállam kár érje. Kérem a rendelvényeket az alanti címre: **Agoston István, kanári madártenyésztő, Debreczen, Péterfia-utca 26 szám.** Eneké kanárik darabja 8, 8, 10, 12 frt, nőtények drbjá 1 fut 50 kr. és 2 frt. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 1277

Elválasztott borju

kért fizetek 6 fillért a napi áron felül. Évi szerződés. Ajánlatok M. M. címre elap kiadójába küldendők. 1292

Tavaszi vetésre

ajánl a gróf Zselénski-féle uradalmak jószágigazgatósága **Ujardon: vörös lóheremagot** (arankamentes), **czukor czirokmagot,** **seprő czirokmagot,** **takarmány bükkönyt,** **és takarmány borsót.** 1288

Bajor I.
angol férfi-szabó műtermében
KOLOZSVÁRT,
Wesselényi Miklós-u. és Mátyás király-tér sarak, Hantz-ház, bejárat Wesselényi-u. felől — a legjobb minták szerinti és legjobb szövetekből kiváló minőségűen készült és díszítőanyagok, valamint gazdasági ruhák! 1120

Nélkülözhetetlen háztartási czikk
a **VIKTORIA**-gyalu, mely egymaga pótolja a tők-, káposzta- és ugorka-gyalut. Meglepő szép formákat aprít gyümölcsbefőzéshez és kőrtéshez. — Ára kicsiny 30, nagy 50 krajczár bérmentve, a pénz előleges beküldésénél. **VIKTORIA**-gyalugyár **BUDAPEST, 1233** Nagykorona-utca 11. szám. Viszon-elárusítók kerestefnek.

Olajpogácsát ismert legjobb minőségben ajánl, **Napraforgómagot** legmagasabb napi árban keres **Erczmann Adolf** olajgyár **KATONA, Kolozsmegye.** 1225

Kurek és Fia
Photozinkografiai műintézete készíti a legjobb minőségű **Clíché** mindennemű nyomtatványhoz
Budapest, VII. Szentkirályi-utca-13

A m. kir. államvasutak gépgyárának lokomobil-, cseplőgép és „Millennium” aratógép gyártmányai a párisi nemzetközi kiállításán a legnagyobb kitüntetést, a GRAND PRIX-t nyerték.

A m. kir. államvasutak gép- gyárának vezérügynöksége

Budapest, V., Váci-körút 32.
ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült gőzcseplőkészleteit, compound lokomobiljait

legújabb szerkezetű fűkaszáló-,
„Millennium” marokrakó és kévekötő aratógépeit

továbbá: aczelöntésű ekefővel ellátott ekéit és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

1262

Erdélyrészi képviselő: WESSEL LEÓ, Kolozsvár, New-York szálló.

AZ
ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET
VÉDNÖKSÉGE ALATT ÁLLÓ
ERDELYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG

KOLOZSVÁR, Szentegyház-utca 2.

Sürgőnyczim: Kereskedelmi Társaság. — Telefonszám 311.

Legolcsóbb és legmegbízhatóbb beszerzési forrás mindennemű mezőgazdasági-gépek, talajművelő eszközök és szükségleti cikkekre, u. m. műtrágya, vetőmagvak, gépolaj s zsiradékok, kocsikenőcs, hajtószijjak, juta és lenzsákok, vízmentes ponyvák, stb. Ajánlunk t. cz. gazdaközönségünknek az Erdélyi Gazdasági Egylet felügyelete alatt arankamentesített és a Kolozsvári M. K. Állami Vetőmagvizsgáló Állomás által oltalmazott legjobb

Háromszéki lóhere- és magyar luczerna magvakát,

valamint mindennemű fűmagvakát és eredeti oberndorfi répamagvakát, továbbá Erdélyben eredeti rigai mag után először termelt kitűnő lenmagot, bal-tacziót, székely tengerit, hanna árpát, duppauit zabot és egy nagyon bőven termő svéd zab-különlegességet a legjutányosabb árák mellett. — Felkérjük az erdélyrészi állattenyésztő birtokos gazdákat, hogy eladó haszonállataik (igás ökör, tinó, borju, sertés, stb.) minőségét és mennyiségét hozzánk sürgősen bejelenteni sziveskedjenek, mivel a Királyhágón tuli uradalmak részéről a vételre rendkívül sok megbi-zás érkezett.

1010

Kívánatra minták s árjegyzékek ingyen s bérmentve!

Ganz és Társa

vasöntő és gépgyár
részvénytársaság

LEOBERSDORF. BUDAPEST. RATIBOR.

Városi üzlet Budapest, Ferencziek tere 2.

Ajánlja:

Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) darálás-, felbontás-, kiörlés- és simára őrléshez, önműködő lisztkeverő gépeit, hámozó-, koptató- és egyéb malomgépeit, mint felvonókat, szitákat, szállítócsigákat-, zsákfelvonókat-, detacheurök- és egész malomberendezéseket.

Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és electromos hajtással.

Electromos világítási és erőátviteli telepeket. Mindennemű kéregöntvényt.

Bánki rendszerű benzín és petroleum motorokat és locomobilokat.

1017

Az 1900-ik párisi kiállításon 6 nagy díjjal és 8. aranyéremmel kitüntetve

Hirdetmény.

A fogarasi m. kir. állami ménésbirtok 1904. évi 600 q. korpa szükségletének szállítását zárt írásbeli versenytárgyalás útján biztosítja.

Ajánlat nyújtható be az egész mennyiségre, vagy kisebb részletre is, de legalább egyszáz mmázsára.

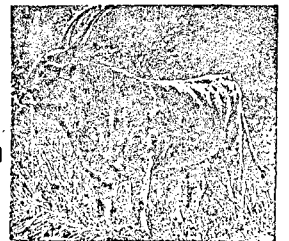
Az egy koronás bélyeggel és 5% bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlatok folyó évi február hó 15-én délelőtt 11 óráig a ménésbirtok igazgatóságához terjesztendők be, hol a közelebbi feltételek is megtudhatók.

Budapest, 1904. évi január hó 28-án.

1294

Földmívelésügyi m. kir. Minister.

Bika.

Eladó

10 drb. két éves erdélyi, szürke, magyarfajtájú, tenyésztésre alkalmas **bika.**

Bővebb tudósítást ad a tulajdonos **Orosz Lajos, Szent-Erzsébet,** u. p. Héjasfalva.

Ugyanott megrendelhetők tavaszi szállításra szenterzsébeti **Golding komlóduványok,** 1000 drb. ára 20 kor.

1286